

24 עמודים * מה תהיה דמותו של ילדד בעתיד ?
היוזבס הזדה

חייפה:

מעשיו

של חושי

בימי

השחרור

סיפור השער:
פרנסואז אדנוק

מס' 925
ישנה 18
יזמיות השנ"ו
7.7.1955
המחיר:
350 פרומה

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

הסוד השמור ביותר של חושיסטאן

העלמות שחרור חיפה

עם פתיחת סדרת הגיוונים על השחיתות והטרור בעירית חיפה, לא היה למערכת "העולם הזה" כל רצון לחשוף את עברם האישו של אבות הנגע. גם תפקידו העגום של אבא חושי בימי המאבק והשיחרור, שנתגלה בכל מעורמו במרוצת החקירה המדוקדקת, לא נועד על ידי מערכת "העולם הזה" לפרסום פומבי.

אולם בשעת נסיונם האומלל לחפות על הגאנגסטריזם השולט בבניין העירייה, ניסו דוברי החושים להכתיר את גיבורם ככתר משחרר חיפה ומנהיג מאבקה. עתון החצר של מפא"י, "דבר", אף העז לדרוש את אימוץ הציבור לאבא חושי על-סמך מיבצעיו בשעת מלחמת השיחרור.

נוכח נסיון מחפיר זה להכתים את זכרם של משחררי חיפה, החי יום והמתים, שוב אין למערכת הברירה אלא להפנות את אור הזרקור אל אחת הפרשות הממאירות ביותר של ימי המאבק והשיחרור — מלחמת אבא חושי נגד דוחמי העם. הגיוונים הכאים הם פרו חקירה קפדנית, בה נגבו עדויותי הם של עשרות מפקדים וחילדים מימי המאבק והמלחמה בחיפה. כמתבה זו נמנע עדיין "העולם הזה" מלטפל בצד השני של מטבעה — שיחרור בחושיסטאן — מי התערב במחיר הדם וכיצד התעשר.

מאת אורי אבנרי

אבא חושי, דיקטטור מבטן ומלידה, לא חרג מכלל זה. כל גרעיני הכוח בחיפה היו בידיו. פרט לאחד: הפיקוד המחוזי של ארגון ההגנה.

לפי מבנה ההגנה, היתה למפקד המקומי בכל מחוז המרות העליונה בכל הענינים הצבאיים. הוא סר אך ורק למרות הפיקוד הארצי, שמינה אותו. שום מרות אזורית מקומית לא חלה עליו. ההגנה דאגה בכל מקום להקמת מיפקדה אזורית, שמתפקידה היה לסייע לפיקוד המחוזי בכל הענינים האזוריים. המפקד לא מסר למיפקדה אור חית זו את תכניתיו. יותר מזה, הוא לא היה כלל רשאי לגלות לה את סודות פיקודו.

מצב זה היה כקוץ בגופו של אבא חושי

של הארץ, עורקה החיים של הישוב המוקף אויבים משלושת עבריו — על היבשה, חיפה היתה גם נקודת החיבור החיונית בין הצפון והדרום.

שליטה של חיפה היה אבא חושי. הוא לא היה עדיין ראש עיר. אולם השלטון האמיתי בעיר לא היה בידי העירייה המערובת, או ועד הקהילה, או ועדת המצב, אלא בידי מועצת הפועלים. החבר אבא חושי היה מזכירה, רודנה ושליטה הכליכול של העיר.

שום דיקטטור אינו יכול לסבול גרעיני

היתה זאת תמימות ברוכה. כי הקנוניות לא שקטו. להיפך. מאחורי גבם של הלוחמים, על קברם של הנופלים, בשעה שעצם חייו של העם היה מונח על כפות המאזניים, הרימה את ראשה מפלצת גוראה: ספסרותם הבזויה של עסקנים אשר ביקשו לעשות הון פרטי ומפלגתי מן ההישגים אשר נקנו בדם כה יקר.

תופעה זו לא היתה מוגבלת למקום מסוים. אך בשום מקום לא נתגלתה בצורה כה חותכת ומחפירה כמו במבצרו של אבא חושי.

אחריות עצומה רבצה על פיקוד ההגנה

מי יטב הנוער העברי התגייס למאבק המכריע. הימים היו ימי סוף 1946. על קברם הרענן של חללי המאבק התכונן ארגון ההגנה למאמץ העליון. היה ברור לכל כי הגע השלב הסופי במאבק נגד השלטון הזר. מרחיקי-ראות אף ידעו כי באופק מסתמנת המלחמה המכרעת בין צבאות ערב והישוב העברי.

התלהבות מרהיבה ומרוממת-לב אחזה בהמוני הנוער העברי, בני כל המחנות. דומה היה כי נשכחו הקנוניות המפלגתיות, כי נדם קולם של הפוליטיקאים בהישמע קול הנשק. בגודדי ההגנה שירתו ונפלו זה בצד זה בני כל המפלגות, מבלי שאיש התעניין בהשתייכותו הפוליטית של רעהו. חסל סדר הספסרות המפלגתית. כך, לפחות,

הוא השתדל להטיל את מרותו גם על מיבצר זה. אך מאמצי עלו בתוהו, גרמו רק לשורה בלתי-פוסקת של סכסוכים וחיכוכים. כל עוד שלטו בפיקוד מחוז חיפה אנשים חזקים וגאים, כמו יעקוב דורי ודוד שאלתיאל, שלא היו מנסים להקריב את צרכי ההגנה לאמביציות האישיות של חושי, נתקל הלה בקיר אטום. רק כשהיה מפקד המחוז איש חלש יותר, הצליח חושי לקנות לעצמו אח זה כלשהוא בתוך הר ארגון.

הפיצוץ בוצע בעוצר

בשנת 1946 השתנה המאזן לטובת חושי. בראש הפיקוד המחוזי עמד עתה אדם פשוט רגיל יותר מקודמיו. הוא ביקש לקנות שלום בית על-ידי חיתונים לדיקטטור המקומי. אבא חושי היה חבר המפקדה האורחית המקומית, והוא החל מעמיד פנים כאדם המצוי בעניינים.

חולשתו של מפקדם עוררה בהדרגה תימרמורת גוברת והולכת בין פקדיו, המפקדים הגבוהים והבינוניים של מחוז חיפה. שמועות מזוהות החלו מרחפות בחלל, מר סיפית שמן למדורה. המפקד החלו מקידים ששום סודות של ארגון ההגנה לא יגיעו לאוזניו של חושי.

איש לא חשד באבא חושי שימסר בבת כחן סודות לאויב. אולם המפקדים, שהכירו היטב את יצירת-הפירסום העצמי שציין את חושי מאז ומעולם, חששו כי חושי (בפי אחד המפקדים ילידי-חיפה): "איש שוין ורושם!" יגלה סודות בהיכחדה, כדי לעשות רושם על הבריות, וביחד על ידי דיו האנגלים.

בינתיים גברה חשיבותה של חיפה עוד יותר, עם התרחפת מלחמת-העפלה. באחד הימים קיבלה ההגנה על עצמה לפוצץ את מסוימת בנמל. בהגיע החבלנים למקום נחבר להם כי סודם נתגלה — הטל עוצר ומשמרות מוגברות של הבריטים הופקדו על הנמל. הפעולה בוצעה בכל זאת. יתכן

שהסוד נתגלה במקרה — אולם התנגדותם של המפקדים המקומיים לאבא חושי הגיעה מאז אותו יום לשיאה. גם הפיקוד העליון הבין עתה כי שוב אין אפשרות להמשיך במצב הקיים וכי יש צורך חיוני למנות להפקיד מפקד המחוז אדם בלתי-חלול, שלא יכנע עוד לחושי.

אחרי שקול מעמיק בחר הפיקוד הארצי במשה כרמל, גבר מוצק ממשק נעץ, שכנו בקיבוץ של ראש המפקדה הארצית ואליו ההגנה, ישראל גלילי. חושי התנגד למינוי בכל כוחו. הוא ידע שעם בואו של כרמל תישמט ההגנה מידיה. הפעם לא נכנע הפיקוד הארצי ללחצו.

סכין בנב הלוחמים

תחילה איכזב המפקד החדש את פקדיו, שקיוו כי המגע עם אבא חושי יפסק מיד. אולי חשש גם משה כרמל כי לא יוכל להזיז את העגלה בלי אבא חושי. על כל פנים, למרות רוח מפקדו, החיעץ עם אבא חושי יותר מאשר עם שאר חברי המפקדה המקומית.

מספר אחד המפקדים: "ידענו שכרמל הוא אדם חזק ושהמינוי יהיה גלולה מרה לחושי. אולם כרמל היה מוכן לפשרות. הוא אמר לנו שאנו זקוקים לעזרת הציבור, ושהוא לא ילך בלי חושי. אנחנו ידענו ששום פשרה לא תספק את חושי!"

המפקדים צדקו. על אף מאמציו של משה כרמל, לא היה חושי מוכן להסכים למצב בו יתקבלו החלטות ההגנה בלעדיו ובלו אישורו. הוא נקט צעד קיצוני. באחד הימים באוקטובר 1947 חדר בכלל להופיע לישיר בות המפקדה המחוזית, ומאז ועד שיהרור חיפה נותק לחלוטין כל מגע בין פיקוד ההגנה לבין אבא חושי. לא היתה לו דריסת רגל בהגנה, לא היה לו שום מושג על תכניותיה ומיבצעותיה, והוא לא שיתף עמה פעולה.

כדי להבין את כל משמעות המחפירה של צעד זה, יש לחזור לאותם הימים הגור-ליים. נסיונות ההגנה להוריד את מעפיליה בחשאי לאורך חופי הארץ כבר נכשלו.

חבלה במלחמת הנוער החיפאי...

הדבר, עשוי חשש זה להטיל אור גם על פרשת מעשי-הטרור שהסעירו את הארץ מאז התחלת הגלויים בהטלתם (זה).

חושי זורע פאניקה

כשפרצה מלחמת העצמאות, בראשית דצמבר 1947, היה המצב כך: יחסיו של חושי עם ההגנה היו מתונים, הוא לא שיתף עמה פעולה, המחלחלת העצמאית שלו התבססה והלכה.

אולם הפעם טעה אבא חושי לחלוטין בחשבון.

המלחמה שינתה את המצב מן הקצה אל הקצה. העסקים המפלגתיים נדחקו הצדה על-ידי זרם ההתלהבות ההמונית של עם שלחם על נפשו. אפילו חושי האדיר נעלם מן האופק.

פיקוד ההגנה שוב לא היה זקוק לעזרתו, והוא עצמו גם לא היה עוד מסוגל להפריע לה. ההגנה נטלה לידה את כל הסמכויות האזרחיות שהיו דרושות לה, והציבור לא שם בדרכה שום מכשול. אם היה צורך במכניזם, הוציא הפיקוד המחוזי קול-קורא לציבור החיפאי, והציבור ברובו המכריע נענה ברצון לקריאה. אם היו סרבינים מעי, טים, הטילה ההגנה את מרותה עליהם בכוח. ההגנה קיבלה את כל אשר ביקשה: כסף, אולמות, רכב.

מעולם לא הגיעה קרנו הציבורית של חושי לשפל כזה. הציבור שוב לא שם לב לאנשים שלא היו קשורים במישרין עם מאמץ המלחמה. חושי, ללא תפקיד במלחמה, ללא קשר עם ההגנה, ללא ידיעה על ה-מיבצעים שעשו את ההיסטוריה, היה עובר בל.

כעבור ארבעה חודשים הורגש קיומו בפעם הראשונה בשורות ההגנה. הקרב הגדול היה נטש על משמרה-העמק. מערכה זו על משק השומרה-הצעיר השפיעה, כנראה, על מצב-רוחו של אבא חושי, שחננו אמנון לין היה איש השומרה-הצעיר. סיפר איש מועצת פועלי חיפה: "באמצע הקרב גד המנו לשמוע כי חושי מסתובב בעיר וזורע פאניקה. הוא אמר לכל מי שרצה לשמוע

נוכח המצור של צי הוד מלכותו. המאבק עבר לחיפה: האנגלים היו מביאים את אניות המעפילים לנמל, ההגנה היתה מכי ריזה על מרי אורחי, מגייסת את המוני העיר ומורה אותם אל הנמל לקרב המוני. אירשיתוף הפעולה של שליט הכליכול של מועצת פועלי חיפה עם מפקדת ההגנה במאבק זה גרם מיד לתוצאות קשות ביותר. היתה זאת חבלה ברורה ומוחשית במאבק ההגנה, תקיעת סכין בנב הלוחמים והמע-פלים.

הצבא הפרטי של חושי

אם קיומה חושי שעל-ידי חבלה זו יתיש את עצבי הפיקוד המקומי, טעה טעות מרה. מפקד המחוז, אשר מאחוריו התלכדו כל המפקדים המקומיים, החזיק מעמד. הוא הודיע על המצב לפיקוד העליון, נקט באמי-צעים הדרושים כדי לקיים את ההגנה בחיפה ככוח עצמאי, לפקודתו המרות הארצית.

בינתיים הגיעו לאוני פיקוד המחוז ידי-עות ברורות מאד על התרחשויות מסוימות בפלוגות הפונה, ארגון חיפאי שעמד אז, כמו היום, לפקודתו האישית והמוחלטת של אבא חושי. פלוגות הפועל אורגנו מחדש. הן חזקו. ההגנה קיבלה ידיעות שהפלוגות רכשו כמויות של נשק, בעיקר רימוניידי ואקדחים. בראשן עמד שמואל ("דה-סוטו") ביאליק, מורה להתעמלות.

לא נשאר עוד כל ספק: אבא חושי החל באיגון מחתרת חדשה, מחתרת שכל כוונה היתה לחתור תחת יסודות ההגנה ול-העמיד נגד המפקד המוסמך, אשר מנה על-ידי הפיקוד הארצי, גוף מזוין הסר למרותו של אבא חושי בלבד.

(ובסוגריים: שום ידיעות לא הגיעו לאוני הציבור על פירוק מחתרת חושיסטית זו אחרי הקמת המדינה. לא נמסר מעולם על מסירת כמויות הנשק לידי שלטונות המדינה. יש, אפוא, מקום לחשד החמור שארגון הציר-מחתרתי זה עורר ממשך להחזקים, על ציודו ונשקו. העובדה שביאליק הדי-סוטו הפך בינתיים לאדם השני בחשיבותו, יד ימינו וזרועו המבצעת של אבא חושי עצמו, מסייעת גם היא לחשש זה. אם כן

שהכל אבוד. כשהחמיר הקרב הסתובב במועצת פועלי חיפה וקרא: הנה, הישלו אותנו! אמרו לנו שיש הגנה ופלימה, ועכשיו אנחנו רואים שאין כלום! נוצר מסביבו אי של בהלה ותבוסות.

אי זה הושמד במהרה, כשגברו כוחות ההגנה על קאוקגי והצילו את משמר העמק. נקמתו חקטנה של אבא חושי מפקיד ההגנה התמוטטה, לא השאירה אחריה אלא טעם מר בפי המפקדים במקום.

הפקודה שלא הוגשמה

חודשים אלה של חוסר-חשיבות וחוסר פרסום העיקר קשה על עצביו של אבא חושי. מפעם לפעם הראה סימן חיים שאיש לא שם לב אליו. עד שביום בהיר אחד צצה ההצעה למנות את אבא חושי למושל צבאי של חיפה רבתי.

איש אינו יודע כיצד נרקמה אינזיגרה זו. אנשים מסוימים מצאו את השעה כשרה לעשות חשבון מפלגתי. לא היה זה חשבון מעודד לצמרת מפא"י: כמעט כל המפקדים הגבוהים נמנו עם מתנגדיה. מפקד הפלמ"ח יגאל אלון, מפקד הדרום שמעון אבידן, מפקד הנגב נחום שריג, מפקד הצפון משה כרמל, מפקד מבואות ירושלים יצחק רבין, מנצח משמר העמק, יצחק שדה, וראש המפקדה הארצית עצמו, ישראל גלילי, היו כולם כאיש אחד אנשי מפא"י (שעור היתה אז מאוחדת).

אבא חושי לחש באוזניו של מישור חשבו שאין לסבול מצב גורא כזה. מאחר שאי אפשר היה להחליף את המפקדים הגבוהים בעסקנים ממרכז מפא"י, הציע פתרון מחוכמם יותר: למנות מבין חברי מפא"י, "מוש" לים צבאיים" שיטילו את מרותם על המפקדים הצבאיים. המועמד בצפון: אבא חושי.

חושי שלח שליחים לפיקוד העליון על מנת לשכנעו כי הדבר יהיה לטובת ההגנה באותה שעה הגיע לתל-אביב גם אויבו הוותיק, דוד הכהן, שהסביר לפיקוד חושי רק יפריע. משה כרמל שלח הודעה שית פטר בו ברעז שתתקבל ההצעה. יעקוב דורי, ראש המטה הכללי, הכיר

את חושי היטב מן הזמן שהוא כיהן כמפקד מחוז חיפה והסתכסך עמו בלי הרף. הוא היסס, שלח לבסוף פקודה שולית מעין פשרה: כרמל קיבל הוראה שחושי מתמנה למושל צבאי של חיפה רבתי, ממונה על ארגון העניינים האזרחיים. כשנודע הדבר למפקדים במקום, פרץ מרד גלוי. בהתאם לרגשות פקודיו, הודיע כרמל למטכ"ל שהוא מפרש את הפקודה

טרך לצאת לפעולה כדי לשפוך את טבעת האויב. היה ברור, איפוא, כי עומדת להתארגן שיירה, לפתע נודע להגנה הגדולה כי אבא חושי נפצע בעיר שמועה כאילו ניהל משאומתן עם המפקד הערבי בגליל המערבי, איברהים הקטן, להעברת השיירה. הערבי, כך סיפר חושי, אמר לו שאמנם לא יוכל להימנע מלתקוף את השיירה, בגלל סיבות פנימיות, אולם הוא הבטיח שהי

ביאדיק רה-סומרי
נגד ההגנה

משה כרמל
מחתרת —

שיירה תעבור, אפילו יפלו כמה קרבנות. ההגנה ידעה, כמובן, שאין שחר לכל השמועה, וכי שום משאומתן לא היה בין חושי והערבי. חשבונו של חושי היה, כנראה, שאם תצא השיירה ותעבור לתער דתה, ייוקף הדבר על חשבונו האישי. הדבר לא הוסיף לפופולריותו של חושי בחוגי המפקדים, שידעו כי הקרב על השיירה יהיה קשה ואכזרי.

30 אלף לירות

ב-21 באפריל, 1948, נפלה חיפה כולה

כך שכל תוכנה אינו אלא. שמפקד העיר יקיים מגע עם חושי רק בכל הנוגע לאזרחי חיפה. כך מתה ההצעה מיתת-נשיקה.

חושי מעביר שיירה

חושי לא נח מנסיונותיו לעורר את הי רושם שהוא איש חשוב וקובע בעניינים. רוגז מיוחד עורר במקרה אחד, שנחרת בזכרונם של רוב המפקדים. המעשה אירע כשהגליל המערבי היה במצור. כל ברידת הבין כי ההגנה תצי

לידי גורוי ההגנה. היתה זאת העיר הראשונה, מלבד טבריה, שנפלה לידי הכוח העברי הלוחם.

שום סוד אינו אופף את כיבוש העיר. כל הפרטים המוסמכים ידועים למנהיגי הישוב והצבא. אולם האמת הזאת טושטשה לחלוטין על-ידי שמועות שהופצו בוויזות בפי המנגנון החושיסטי משך שבוע שנים רצופות, כך שבמקור הפרק האמיתי שהי תרשה בתודעת הקהל אגדה שאין לה שום קשר עם המציאות. גיבור האגדה: אבא חושי.

וזה דבר האגדה: אבא חושי קיים משך כמה חודשים מגע הדוק עם הפיקוד הבריטי. אחרי מאמצים רבים עלה סוף-סוף בידו להשיג לישוב נצחון כביר: הגנרל הבריטי הסכים למכור לו את חיפה תמורת תשלום של 30 אלף לא"י. חושי שילם את הסכום, והגנרל הבריטי מסר את חיפה לידי.

סיפור זה הוא כולו שקר מחוצף, מאלף ועד תו.

האמת הפשוטה היא שלאבא חושי לא היה שום מגע עם הבריטים, לא בימי הי שיחרור ולא משך שבועות רבים לפני כן. יחסיו הקודמים עם האנגלים נתבטלו, ודווקא ביוזמת האנגלים עצמם.

לפני כן קיים הגנרל סטוקוול, המפקד השמגמן של הכוחות הבריטיים באזור חיפה, מגע עם שלטונות ההגנה וגם עם הגופים האזרחיים. אולם הוא הרגיש שישנו הבדל, כשביקש בקשה מסוימת מנציג מפקד המחוז, למשל בשבועה זו או אחרת לא יסיירו משרות ההגנה באזור מסוים, היתה הסכמת המפקד סופית ומחייבת. ואילו הסכמיו עם הגופים האזרחיים היו חסרי-ערך — ההגנה לא התחשבה בהם.

לכן ביטל את המגע עם האזרחים, קיים מגע רק עם איש אחד: עורך-דין חיפאי, נציגו האישי של משה כרמל, מפקד המחוז. כרמל עצמו סירב להיפגש עם האנגלי, כנראה בגלל שיקולים מחתרתיים שטרם נתבטלו.

אורח בלתי קרוא

איש לא ידע אפילו רגע אחד מראש כי האנגלים עומדים לנטוש את חיפה. להגנה לא היה שום מושג על הדבר. כתוצאה מכך לא נערכה מראש כדי לתפוס את האזורים הערביים. היא נאלצה במפתיע לערוך את כוחותיה למיבצע הבלתי-צפוי, דבר שפגע ביעילות המיבצע. לו יכלה ההגנה להתכונן למיבצע מראש, היתה יכולה לחסוך קרבנות.

אמר החודש אחד מאנשי ההגנה הח פאית של או: "אם ידע אבא חושי מראש על כוונות האנגלים, ולא הודיע על כך להגנה, הרי שיש להעמידו אל הקיר כבוגד. אולם האמת המרה היא שגם לחושי לא היה שום מושג על כך."

ביום השיחרור פנו נציגי הערבים אל הגנרל סטוקוול וביקשוהו לברר את תנאי הכניעה של היהודים. סטוקוול קרא לעורך-דין המקשר, העביר לו את הבקשה. עורך-דין הודיע על כך למשה כרמל. הלה רשם על פתקה את תנאי-הכניעה, שהיו הוגנים למדי. מפקדי המחוז קבעו פגישה עם המ קשר במלון ציון, מתוך תקווה שעד אז ישיבו הערבים את תשובתם, ואפשר יהיה לקבל החלטה סופית.

בינתיים השתלטה פאניקה על אבא חושי. בכל העיר נשמעו יריות אנשי ההגנה, שיצאו להשתלט על האזורים הערביים. אבא חושי לבדו נשאר מן הצד, כאדם שאין חפץ בו. הוא החליט להשתלב בכל מחיר במהלך המאורעות. לכן טילפן למפקדת ההגנה, שאל אם יש בכוחו לעזור במשהו. המפקדים ענו לו שוודיעו לו את התשובה מאוחר יותר. תשובה זו לא נמסרה עד היום.

בינתיים התקרבה שעת הפגישה, וראשי ההגנה באו למלון ציון לשמוע את תשובתו של הגנרל. באופן מסתורי שמע חושי על פגישה זו, הופיע כאורח בלתי-קרווא לרוגום הרב של אנשי ההגנה.

לא היה להם שום חשק לדון בעניינים לאזוני חושי. לפיכך, בשמעם שעדיין אין תשובה סופית מפי הערבים, פיזרו פשוט את הישיבה. חושי יצא מבית המלון אבל וחפז-ראש.

לעק-יש רגל שכורה

חושי החליט שהוא מוכרח לעשות משהו. סמוך למקום הישיבה שלא נתקיימה, בגבול השכונה העברית, היתה חתנה קטנה של

... השמיעת המשחררים ביום השחרור

לו ידע מראש על כוונות האנגלים, ולא

הודיע על כך להגנה, היתה זו בגידה...

לצאת לחיפה ולברר מה הענין. אחרי שיחה קצרה עם מפקד המחוז שוכנעה. היא חזרה אל ראשי מפא"י בחיפה ושאלה אותם: "מה אתם רוצים?"

שלטון הפקרות בנמל

מיבצרו האחרון של חושי היה הנמל. שם היה בסיס משטרו, ושם נשאר הוא השליט. הנמל היה חיוני, לא רק כשער האספקה ליישוב אלא גם מפני שהקשר היחיד עם אזור נהריה היה דרכו, בים.

באחד הימים פנה מפקדו הצבאי של הנמל, גיבורישראל יוחאי בן-גון, אל פיקוד ה"מחוז והתלונן שהפקרות גמורה שולטת בנמל. אבא חושי לבדו הוא הפוסק מי יכול לנסוע ומי לא, והוא לבדו קבע איון אספקה תשלח לנהריה, בעכבו משלוחים שנקבעו עלידי ההגנה.

משה כרמל לא היסס גם הפעם. הוא רשם על פתקה: "מהיום מתמנה יוחאי למפקד יחיד בנמל. הוראותיו מחייבות את הכל, כולל הקשר עם נהריה." מאותו רגע השתלט יוחאי על הנמל, המכשול סולק.

כך שוחררה חיפה, על אפו ועל חמתו של אבא חושי. לא היה לו שום קשר עם ההגנה משך כל תקופת המאבק והמלחמה, לא היתה לו שום השפעה עליה ושום יד בהתרחשויות. כל השמועות שהופצו בנידון הופצו עלידי עצמו, לשם האדרת עצמו — זהו דינם, פה אחד, של כל מפקדי מחוז חיפה באותם הימים.

אגדה אחת, שנקלטה ברבים, היא שחושי הוא אשר רכש את ידידות הדרוזים בימי המלחמה. גם זה שקר מוחלט, כאשר השי-קרים. לא היתה לחושי שום יד בקשר שנוצר עם הדרוזים, הדרוזים יצאו לקרב נגד גדודי ההגנה, ליד רמת-יוחנן, ובקרב זה ניצח מפקדם, שאקיב וואהאב. מאז חל מפנה. שנים מאנשי ההגנה בצפון פתחו במגע עם הדרוזים, וכתוצאה ממגע זה נמשכו הדרוזים לצד ההגנה וגויסו לשורות צה"ל.

לחושי לא היה שום קשר עם מיבצע זה. כמו בכל תקופת השיחרור, היה צופה חסר-אונים — צופה שהשתמש בשארית כוחותיו כדי לתקוע יתדות בגלגלי מכוונת השיחרור הלאומית, מתוך שאיפות אישיות שלא נעצרו גם מול מצבות הלוחמים.

תצא לפעולה אחרת, שתשאר בעיר רק מינימים של כוחות.

אבא חושי לא נכח בשיבה. במקומו קם אחד מראשי מפא"י בחיפה, יושב-ראש ועד הקהילה. המלים שלו נחרתו עמוק בוכר רוני, מפני שזיעזעו אותו. הוא אמר: אנחנו לא נסכים להחליף את האוקופנט הבריטי עם אוקופנט עברי.

משה כרמל הסמיך מרוב כעס, דפק על השולחן באגרופו הקמוץ, אמר: שלום, יש לי מה לעשות! ויצא בזעם.

חושי לא הסתפק בכך. הוא הגיש תלונה לפיקוד הארצי. על גולדה באירסון הוטל

ארבעה גאפירים יהודיים. בצאתו מן הישר בה החליט חושי לבקר אותם.

אל התחנה הובילו כמה מדרגות. כשי חושי דרך על המדרגה הראשונה, נשמעה ירייה. לא היתה זאת יריה מכוונת אליו, אלא סתם יריה במרחק. אותה שעה ירו בכל חלקי העיר.

חושי השליך את עצמו למטה כדי למצוא מחבוא מן היריות. לרוץ המול, נשברה רגלו בקפיצה זו. כל זה היה לאור היום. ליריה זו היה הד, שיכול היה להיות משעשע. כחודש אחרי השיחרור נתקיימה אסיפה מטעם מועצת פועלי חיפה. כשהקהל ישב באולם, נפתח המסך ולעיני הצופים נתגלה אבא חושי יושב על כסא-נוח מורם, כשתחבושות רגלו בולטות לעין. הקהל מחא כפיים, משוכנע כי חושי נפצע בנהלו את הקרבות לשיחרור העיר. אחרי שנאמו מי שנאמו, נטל חושי את רשות הדיבור, מבלי לקום.

וכה אמר חושי: "חברים, אני מזכיר לבקש את סליחתכם. זו הפעם הראשונה שאני מדבר אליכם בשיבה. אולם אני בטוח שכולכם מבינים שבבליה (1) הגורלי של כיבוש העיר מוכרח הייתי להיות איפה שהייתי, ומוכרח היה לקרות לי מה ש"קרה". מחיאות כפיים סוערות ליוו את הנאום.

מעמד זה הבליט היטב את כשרונו של חושי כגאון הפרסום-העצמי. יתכן שמפקדי ההגנה היו נהנים למראה אמנות זו. אל מלא זכרו כי באותם הימים עצמם ביכו הורים שכולים את בני-הם, נאנקו פצועי-קרב אמיתיים על שולחנות הניתוח. הפציעה המדו-מה של אבא חושי נ"א-תה להם כספסרות וולה באדהה שהגיעה ללוחמים האמרי-תיים.

שבור-רגל או שבור-לב, לא חדל חושי אף לרגע קט מלהילחם בהגנה. מלחמה זו הגיעה לשיאה למחרת הכיבוש ממש, עוד לפני שהשתתק הד היריה האחרונה.

המשבר למחרת הכיבוש

פיקוד ההגנה הוציא כרוז לאזרחי העיר: "ההגנה שולטת בחיפה!" חושי ראה בזה קלף טוב: הוא הסביר לאנשיו בועד הק"הילה ובוועד-המצב כי ההגנה משתלטת על העינים, וכי שלטון זה אישי ומפלגתי. הרוחות במוסדות אזרחיים אלה רתחו. נוצר משבר.

באותן השעות סערה המלחמה בכל עוצי-מתה. הפלישה הערבית עמדה על סף הי-ביצוע. חיפה היתה מוקפת אויבים: הי-לגיון שלט, בין השאר, בבתי-גלים ובנשר. ההגנה עמדה להתקיף עוד באותו ערב את עכו, אליה נמלטו רוב תושבי חיפה הער-ביים, אחרי שסירבו, בהתאם להוראות הי-מופת מביררות, לחתום על כניעה רשמית לכוחות היהודיים.

מפקדי ההגנה יעצו למשה כרמל לבוא לישיבת ועד-המצב, להסביר לאזרחים כי העיר היא בסיס לפעולות, ושעל כן על ההגנה להבטיח לעצמה את חומש הפעולה. כרמל נענה להצעות, הופיע בועד-המצב. מספר עיראיה אזרחי:

"רוב הניכחים הוסתו מראש על ידי חושי, והם קיבלו את פני המפקד בשנאה גלויה. הוא הרצה כרבע שעה, אבל רק מעטים מאתנו שוכנעו. הוא אמר שתפקידו צבאי גרידא, שאין לו שום אחריות פוליטית, שההגנה היא רק הזרוע המזוינת של הישוב, שהיא סרה למרות המוסדות, הלאומיים. ההגנה צריכה להבטיח את העיר, כי העיר יכולה להיכבש מחדש על ידי הערבים. הוא אמר שההגנה עסוקה בקרבות, שעוד הערב

יום השחרור - למרות חושי

העם

פרצוף של - - -

האם (מסתכלת בתצלום בעתון): קסטנר זה — הסתכל בו! אפשר לראות את הרע חרות על פניו! הלא יש לו פרצוף של — — —

הכן (משטח את דבריה בחוצפה האופיינית לצברים): אמא! הרי זו תמונתו של השופט.

הלצה זו, שהיא דוגמה לבזיון-בית-דין מן הסוג החמור ביותר, הופיעה השבוע בשבועון האנגלי של מפא"י. היא היתה טיפוסית לרוח שנשבה במסדרוני הממשלה המתמוטטת: מבוכה, הסתה, התקפות פראיות ובלתי-מחשבות לכל עבר.

דבר אחד היה ברור: אפילו עסקני המפלגות הציונים ביותר לא יכלו להתעלם מדעת-הקהל שנתעוררה. פרשת קסטנר הפכה לנקודת-התורפה העיקרית במערכת ה'בחירות הנוכחית.

הממשלה

למי צלצל הטלפון

"זה גרוע מפשע. זו טפשות!" (הרוזן סאליארא, שר-החוץ שז'נבה, 1947).

כשם שעבירה גוררת עבירה, כן טפשות גוררת טפשות, שעות מעטות אחרי מתן פסק-דין קסטנר, עוד לפני שמישהו הספיק לקרוא את פסק-הדין, טילפן משה שרת למלאי-מקום היועץ-המשפטי, יוסף קוקיה, דרש להגיש ערעור. קוקיה סרב, טען שאינו יכול לפעול בלי הוראות היועץ המשפטי, השהה בחוץ-לארץ (דאה להלן) או שר המשפטים, שנמצא בנופש.

שרת לא נואש. בשעות הקטנות של הלילה הוציא את פנחס רוזן מן המיטה במלון מגידו החיפאי, נתן לו הוראה להגיש ערעור. פנחס רוזן, שגם הוא לא קרא את פסק-הדין, הסכים.

מקרה בן 27. איש לא האמין כי בכנסת הגועלת תזכה הפרשה להגבה רצינית. ההצעות לסדר-היום נדחו על-ידי הנשיאות, ב' טענה העם-הארצי כי העניין הוא "סוב יר דיצה", היינו נתון ועומד לדיון משפטי. אולם סיעת מק"י, ואחריה סיעת חרות, התחכמו: ברגע האחרון לפני סגירת ה' שער הגישו הצעה של אי-אמון בממשלה, הכריחו את הכנסת לדון בה מיד בהתאם לתקנון.

גם או לא היה קורה מאומה, אלמלא בא המקרה בדמותו של עורך-הדין אריה מרינ'סקי (27). עוזרו של שמואל תמיר. היה ב' רור מראש שאם תצביע הכנסת על הצעה משותפת של מק"י וחרות, יוכרחו הציונים הכלליים להצביע נגד. מרינ'סקי עורר בהיסח' הדעת את תשומת-לב חרות לעובדה זו. ואז, באמצע הדיון, קם פנחס בגין, דרש במפתיע להצביע על הצעתו בנפרד. התוצאה היתה מוזעזת: הציונים-הכלליים נמנעו מן ההצ' בעה, גרמו למשבר שהוציאם מן הממשלה.

ענין ש' מוזר. לציונים הכלליים היה זה מול בלישוער. מאז ראשית מערכת הבחירות הרגישו תועמלניהם שאין בפייהם טענה מכרעת, שתעורר הן עמוק יותר בלב הקהל, בדומה לבחירות האחרונות, עת קם הציבור נגד משטר הצנע של דוב יוסף. מעשהו הפ' וזו של שרת נתן לצ"כ שלושה יתרונות חשובים:

- ניתנה להם האפשרות לצאת למערכת הבחירות כאופוזיציה, במקום שיצטרכו ל' הגן על הממשלה.
- ניתנה להם טענה מושכת.
- ענין קסטנר הפך גם באופן רשמי לנושא העיקרי של מערכת הבחירות.
- רק מיגבלה אחת חלה על הצ"כ: היה ברור שהם יצטרכו לשבת שוב בממשלה עם מפא"י, למחרת הבחירות. לכן השתדלו לא להרגיזה יותר על המידה.

פרשת קסטנר

סכנה לחיים

לא הרחק מבנין הועד הפועל של ההסתדרות ("הקרימלין"), ליד בית-מגורים רגיל, הסתובב צעיר, זקק מבטים חשודים מסביבו. על המרפסת של אחת הדירות ישב צעיר שני, ניקה אקדח. היו אלה הבלשים שהופ

* טענה כוזבת. משפט גרינוולד יהפוך לסוביידיזם רק ברגע שיוגש הערעור.

קדו כש-מריראש על ד"ר ישראל רודולף קסטנר, האיש שהפך ציר חי המדינה.

לא היו אלה אמצעי זהירות סתם. היו שהעלו על הדעת, כי ניצולי השואה עלולים להפנות את זעמם אל האיש שהורשע על-ידי השופט. אחרים חששו לסכנה אחרת לגמרי: כי מישוה מעניין למנוע בכל מחיר מאו הד"ר קסטנר את האפשרות שיפתח אי-פעם את פיו, יגלה את סודות לבו.

בין המחנות. כי מכל נפשות העלילה קסטנר עודו האיש היחיד שלא גילה את נסתרי לבו. בעדותו לא אמר, לדברי השופט ולדעת כל הנוכחים, את האמת. השופט פי' רש זאת כסימן למצפנו הרע. אחרים סברו שקסטנר פחד להשמיץ את משה שרת ו' מרעיו, מתוך חשש כי שרת יפקירו לגורלה והוא יימחק בין שני המחנות היריבים. אותם אנשים סברו כי החפזון בהודעה על הגשת הערעור (דאה לעיל), לא בא אלא כדי להרגיע את קסטנר עצמו, למנוע את פתיחת פיו מ' תוך יאוש.

מצדיקי הערעור נאחזו בטענה כי "בדיני נפשות יש לתת לנאשם כל אפשרות למצוה את כל ערכאות המשפט." הם שכחו רק פרט קטן אחד: לא קסטנר הוא הנאשם במשפט גרינוולד, ושם פסק-דין של ערעור אינו יכול להסיר את הכתם שהוטל עליו. את זאת יכול לעשות רק פסק-דין במשפט שהנאשם בו הוא ישראל רודולף קסטנר עצמו.

שובתי-רעב דיון ומשפחתו הסעיף היחידי אושר

רמת גן

"אני אומין אתכם..."

על דשא העיריה, מול הכניסה הראשית, ישבה משפחה שלמה: זקן, זקנה, בנים ונכדים. כעל לראשם הכריז שלט: שובתי-רעב.

היתה זו משפחת דיון, אשר בקשתה לקבלת רשיון לקולנוע נתקלה בס רובה המוחלט של מועצת עיריית רמת-גן. למחרת הופעת הכתבה בעולם הזה (924), ה' ייצבו בני משפחת דיון, הודיעו על ה' לטחם לשבות רעב עד אשר תדון המועצה שנית בבקשתם, לאור העובדות החדשות.

ראש הע' אברהם קריניצי ביקשם לד' חות את שבתתם, הבטיח דיון מידי בבק' שה' הם סירבו. שלושה ימים נמשך הצום. ביום הרביעי התכנסה המועצה, לישיבה הסעיף היחידי על סדר היום: אי-שר בק' שת דיון. כעבור שעה יצאו חברי המועצה, מסרו לדיון את החלטתם: בקשתו אישרה.

"אני אומין אתכם להצנע הבכורה." הבטיח בקול שמחה לכתב העולם הזה שהיה שם. "אתם הוכחתם שגילוי האמת הנו הנשק היעיל ביותר במלחמה למען הצדק."

* בה פורסמו גילויים על קשריו של סגן ראש-העיר לשכטר, יונה איתן, עם בעלי קולנוע סמוך — קשרים שבגללם נדחתה בקשת משפחת דיון.

יתכן כי התוצאה העיקרית של משפט קסטנר תהיה חי' סולו של משה שרת כיריב יעיל לדוד בן גוריון. לדעת חברי מפא"י רבים, זחף בן-גוריון את שרת בכוונה תחילה להודותו יתרה עם קסטנר, מתוך חשבון כי שניאה זו תבאיש את ריחו של שרת ברחוב. בן-גוריון עצמו כמעט ולא נפגע מכל הפרשה בדעת-הקהל, אף שלמעשה היה הוא אחראי לעמדת הסוכנות בימי השואה לא פחות משרת עצמו.

דא מן הנמנע כי מפא"י תבקש את אחד מעורכי-הדין שלה להתגייס זמנית לשרות הממשלה, לטפל בענין קסטנר. עד כמה שדוע, פנתה בינתיים לשלושה עורכי-דין מפא"י: חשובים, הציעה להם את הטיפול תמורת שכר-סרחה של רבבות ל". השלושה: יעקב טלמון החיפאי, יעקב שמשון שפירא מסיעת מפא"י בכנסת, מיכאל כספי התל-אביבי. לפחות אחד מן השלושה כבר סירב.

מפלגה מסויימת תנסה לפרסם לפני הבחירות, רשימה של אנשי ציבור אשר ניסו ב' 1942 להמלט מהארץ. שעה שהגרמנים שהגיעו עד אל עלמין, אימו להגיע לגבולות הארץ, ניסו אותם האישים להצטרף לצבאו של אנדרס, לעזוב יחד עימו את המזרח התיכון.

חיכוכים חריפים יתעוררו במספר מערכות עתונים מפ' לגתיים לקראת הבחירות. חומר סודי על דיונים מפלגתיים פנימיים, שנמסר לכתבי אחד העתונים הללו, הגיע ישר למערכת העתון המתנגד.

צפה להמודה ציבורית נוספת, הפעם מסביב לקרב ע' לטרון. אחרי שמתנגדיו של בן-גוריון הסילו עליו בעבר את האחריות לקרב בי-שהמזל ורב-הקרבנות, מתכוון עתה ההיסטוריון הצבאי ישראל בר לפרסם חוברת שתביא את הצד של ב' ג'. ברור מראש כי כמה מאלופי המלחמה, וביניהם יגאל ידין, יערערו על תיאור זה.

סיכויי הציונות להשפיע ב' שנה הבאה על מערכת הבחירות לנשיאות האמריקאית, התמעטו. עתה כמעט בטוח כי הירי' בים יהיו שוב שני המועמדים של הפעם האחרונה — דווייט אייזנהואר בשם הרפובליקאים ודלי סטיבנסון בשם ה' דמוקרטים. במקרה זה, נצחונו של איי' ונהואר כמעט אינו מוטל בספק.

מצרים תעמיד בקרוב מוז' חזית שנייה שתפיה את דעתה מרצועת עזה, כאשר ראש ממשלת סודאן יסלק ממשלתו את כל השרים הבעד-מצריים. ראש-הממשלה, איסמעל אל-אזהרי, שנעזר לשלטון על-ידי המצ' רים, נוטה יותר ויותר להשתחרר מ' אפוסרופסות זו. מצרים מביטה על ה' פתחות זו בדאגה, חוששת שביטול תוכ' ניתוח לאיחוד עם סודאן ימנע-את הש' תלטותה על מקורות הנילוס. הסודאנים הודיעו, בינתיים, כי יש להם תוכניות פיתוח משלהם לשימוש מי הנילוס ב' כמיות גדולות יותר.

משבר השלטון בסוריה יחריף בשבועות הקרובים. בעוד נשיא סוריה האשם אליאתאסי ידוע כתומך בציר התורכי-יראקי, מתנגד ראש ממשלתו סכרי אל-עסלי לברית זו. מצדו במדיניות הנייטרליות של מצרים. כדי להתגבר על הנשיא, מוכנה הממשלה לנקוט בצעדים מרחיקי לכת ביותר, בין השאר: ביקר שר החוץ הסורי, כאלד אל-עזם, את הרוזן המוחז אדיב אל' שישקלי בפאריס.

צפה להתקפה של הצנזורה הישראלית על מחזות וסרטים חדשים שיוכחו לביקורתה. למרות ההתמרמרות החריפה שעורר תקנון הצנזורה החדש בציבור הישראלי, מתכוונת הצנזורה להקפיד על ביצועו. מועמ' דים ראשונים לקיצוץ ואיסור: סרטים ומחזות הדנים בנושאים פוליטיים או שמביאים לפני הצופים מעשי-אלמות.

להקה תיאטרלית חדשה של צעירים תחל בפעילותיה עוד בקיץ זה. הלהקה שתנצל את תקופת פגרת-הקיץ של הלהקות הוותיקות, תיעזר באחד האולמות שלהן. שני המחזות אותם תציג הלהקה לסירוגין: קומדיה אנגלית, ודרמה של סארויאן.

איתו זמן. תצא לסיבוב במשקי ההתיישבות ובמושבי העוזים להקה המורכבת מצעירי התיאטרון הקאמרי. הלהקה שתופיע שלא במסגרת הקאמרי, בעיקר בערבי-שבתות, תעלה מערכונים משל המחזאי האירי שין אוקסי, מולייר ומחזאי ישראלי צעיר.

שורה של סרטים אוסטרלים ישנים יועדו בעונה הבאה ע' כדי בתי הקולנוע המקומיים. לאחר שבירת החרם על הצגת סרטים דוברי גרמנית עם הצגתו בארץ של הסרט האוסטרי המשפט, יצולו מספר מפצים תקדים זה, יוצאו ממחסניהם העתקות של סרטים אוסטרלים ישנים.

הרשימה הסופית: מי ומי - ומה

פלגי ניסה לחפות על קסטנר במשפט ואף נדבר אתו לפני המשפט על עדותו... נסיון זה לא עלה יפה. גם נסיון חיפוי אחר שלו אינו מתקבל על הדעת ואינו ראוי לאמון. יומיים אחרי שהלוי קבע דברים אלה, הופיע פלגי כנואם מרכזי בעצרת הדור הצעיר מי טעם מפא"י. שבוע אחר כך הוזמן עם תדי קולק לסעוד על שולחן הנשיא.

קולק, תדי

מנהל משרד ראש הממשלה. נסע יחד עם אליהו גולומב לקהיר כדי לשוחח עם בראנד; האנגלים הסירו מבראנד את שומריה למטרה זו. הפגישות התקיימו במלון בקהיר, שלא בנוכחותו של איש, תוכן השיחות לא נודע ברבים עד היום. כמו כן היה נוכח כשבונות גרוס (סוכן ריגול בינלאומי) הסגיר את עצמו לבריטים.

קסטנר, ד"ר ישראל (ר'ו)

49, נולד בקלוד, היה עורך-דין עתונאי ו עסקן ציוני. ב-1929 נבחר למוכיר כללי של מועדון הצירים היהודיים בפרלמנט הרומני. ב-1933 לציר הקונגרס היהודי בבראג. וב-1935 ליו"ר הוועד הפועל של ההסתדרות הציונית בטרנסילבניה. עם סיפוח טרנסילבניה להונגריה ב-1940, העתיק קסטנר את מושבו לבודפשט, קיבל שם תפקיד בקרן היסוד, נבחר לאחד משלושה נשיאי-הממשלה של ההסתדרות הציונית בהונגריה. משנת 1944 עמד בראש ועדת העזרה וההצלה של הסוכנות היהודית בהונגריה. השופט: "בתור שכזה — מכר את נפשו לשטן... משח בשמן את גלגלי ההשמדה, הסגיר את הצנתנים, הפקיר את חנה שנש והפך לבסוף חלק מי משהו בגרל ס. ס. בכר".

רוזנברג, הרב שלמה

תת-שר הסעד, הסניגוריה טענה שאנשי נכ" וסו למשא ומתן עם קסטנר כדי לטשטש ענין של מסחר בלתי-חוקי בקופסאות בשר, בי תנאי שגרינוולד יפסיק לכתוב מכתבים לחב"י וי מודחי (פנימי). קסטנר: "היה מדובר על שני הדברים, אך ללא קשר ביניהם".

שילוח, ראובן

כיום ציר ישראל בארצות-הברית. אז ראש השירות החשאי של הסוכנות והמקשר שלה עם הבריטים. אמר אבריאלי: "כשירדתי מן הרכבת (בגבול סוריה) ובראנד נעלם, ראיתי פתאום את שילוח". הסביר תמיר: "כמובן, זו היתה השיטה. תמיד נמסרו תפקידים כא לה לשילוח".

שרת, משה

אז מנהל המחלקה המדינית של הסוכנות. הסניגוריה: מתוך שיתוף פעולה עם הבריטים, סיים הסגיר את בראנד בגבול סוריה-ישראל, וכך סייע לשלוח את פעולות ההצלה. התביע: לא הוא הסגיר כי אם הבריטים רימוהו. שרת נמנע מלהופיע כעד למרות דרישה הסניגוריה. במקום זה הגיש אהוד אבריאלי דו"ח בכתב. כשהשופט סרב לקבל תעודה זו כעדות, פורסם הדו"ח במעריב. לאחר ש השופט קבע כי הפרסום היה בזיון בית-הדין, התכונן שרת לשאת נאום תשובה בעצרת מעגני. האסון הקדים אותו בכמה דקות. שרת חיכה שבוע ימים, נשא אחר כך את הנאום ברדיו.

החזיק בידייו את מלוא האינפורמציה ש מסר יואל בראנד על קצב ההשמדה והיקפה, והסתירה מעין הציבור.

תמיר, שמואל

32, יליד ירושלים. חניך הגימנסיה העברית ברחביה, האוניברסיטה העברית ובית-ספר למשפטים בירושלים. סיים את חוק לימודיו במחנה המעצר הבריטי בקניה. לשם הגולה על פעילותו כמפקד בפועל של אצ"ל בירושלים. הופיע במשפטים: קול-חירות ("רצח ידידיה סגל"), דב שילנסקי (הפצצה במשרד החוק), משפט המתחרת בצריפין, אבו גוש. ייצג את ארבעת עצורי עין-חרוד שנאשמו בפעולות תגמול בשטח האויב (מדבר יהודה). השופט: "נשא בטל העיקרי של גילוי ה'אמת'".

בשעה שמשפט קסטנר עוד התנהל כמלוא עוצמתו, פירסם "העולם הזה" (884) רשימה של האישיות המעורבים בו, ומקומם בפרשה לפי שיקולי המערכת. פסק-הדין של השופט ד"ר בנימין הלוי אישר שיקולים אלה במידה מכרעת. דהן אנו נותנים את הרשימה הסופית המעודכנת.

פלגי

גרינוואלד

בראנד

אבריאלי

דניצין, הלר

גע לשלושת החלקים הנ"ל, ובהתאם לבקשת הסניגור הנני מוצא לנכון לצוות כי אצול המדינה ישלם לנאשם סכום של 200 ל"י כ חלק מהוצאות הגנתו."

סנש, חנה

23, הנערה שהפכה לאגדה בישראל והונגריה. מתה מות גבורה. בעוד שהסניגור טען ש קסטנר הונחיה ושהיתה אפשרות להצילה, השיב קסטנר: "היא היתה יותר מדי גבורה כדי להציל אותה". סירבה בבית המשפט ההונגרי לטעון שבאה מטעמים אנושיים כדי להציל חיי יהודים, הכריזה במקום זה שבאה להילחם בנאצים. הוצאה להורג. ה' שופט קבע כי חנה סנש הופקרה על-ידי קסטנר וגם כי לא היתה נכנעת לחץ של קסטנר נר כמו פלגי: "היה לה אופי אציל ומרד".

פלגי, יואל

ממנהל אצ"ל. מועמד מפא"י לכנסת השלישית. הגיע בראש משלחת הצנתנים להונגריה. לאחר התיעצות עם קסטנר החליט להת' יצב בפני הגסטפו ואף הצדיע: "הייל היט לר"י אישר שכתב שקרים בספרו רוח גדול לה באה".

השופט פלגי: "למה מצאת לנכון לש' נות את האמת בנוגע לקשר בין קסטנר וה' משדר? תשובת פלגי: "תכן שזו היא תכונה לא טובה של שקר; כשהוא אינו רוצה לומר את האמת הוא מפריז בזה. לא ידעתי מה תהינה האימפליקציות של מה שאכתוב. היו משפטים לא מעטים באירופה נגד אנשים שמסרו חיילים או סוכנים של בעלות הברית לאויב — והם הוצאו להורג אחר כך. ד"ר קסטנר, מתוך נמוקים שהוב' ררו בחקירתו, באופן טכני הוביל את גולד שטיין ומסר אותו לידי האויב. לכן על מע' צרו של גולדשטיין לא כתבתי את הגרסה האמיתית, לא רק כדי להגן על גולדשטיין, אם נשאר בחייה, אלא גם להגן על קסטנר ולהגן על הפרשה כולה. שד"ר קסטנר לא ידע על המשרד הוספתי מתוך תגובה נפ' שית לכתובת שקר, רציתי לשים דגש יותר מדי חזק על כך שלד"ר קסטנר לא היה שום קשר עם הענין".

קבע השופט: "קסטנר הסגיר אותו לנא' צים על ידי כך שהפעיל עליו לחץ חמור....

* צו לתשלום הוצאות לנאשם במשפט פלגי ניתן זו הפעם הראשונה מאז חקיקת החוק המתאים.

אחד העורכים של דבר, מועמד מפא"י ל כנסת השלישית (במקום קסטנר). בטרנסילבניה, סגן יו"ר ההסתדרות הציונית, חבר ועד ההצלה בקלוד, הועבר על ידי ס.ס. ל"מתנה המיוחסת" בבודפשט. ניצל ברכבת ברג'בלון. השופט: "עשה את הכל בעדותו אף מעבר לאמת, כדי לחפות על קסטנר ובי אופן אובייקטיבי היה אחד ממנהיגי קלוד ששיתפו פעולה עם הנאצים, אף כי לא ידע כמו קסטנר את מלוא גודל הסכנה. אין להא' מין לעדותו כי מקורה ברגש אשם".

וייצמן, חיים

הנשיא הראשון של מדינת ישראל. כשיואל בראנד כתב לו וביקש להפגש עימו באופן דחוף בקשר עם הצעת אייכמן להתלפת מיל' יון יהודים תמורת מכונות, וציין כי 12 אלף יהודים נהרגים ביום, לא ענה לו וייצמן כלל משך שבועות מספר, ביקשו אחר-כך להתקשר עם מוכירתו בעוד שבועיים כדי שתקבע לו פגישת. צילום המכתב הוגש ל' בית המשפט. כמו כן הוגש קטע מספרו חסה ומשט: "ממלכתי יהודים יושמדו אך אסוו שלבריטניה צמח רעה".

לאחר שנוצח הלורד מיון, המכשול הע' קרי במרחב להצלת יהודי הונגריה, אמר וייצמן: "מותו כואב לי יותר ממות בני".

יוסף, דב

שר הפיתוח. גרינוואלד כתב לו לפני שלוש שנים את כל הידוע לו על קסטנר, עוד בטרם פירסם את עלונו. יוסף לא טרח להודיע על כך למשטרה.

יחיאלי, צבי

ממנהל חברת שהם. ליווה את שרת לפני שחו עם בראנד בגבול הסורי. הסניגוריה טענה שהציע לבראנד ערידה על אניה כדי לסלק אותו מהארץ.

כהן, חיים

יליד גרמניה. היועץ המשפטי של ממשלת יש' ראל. הגיש את המשפט. ידוע גם כיוזם חוק העבירות נגד המדינה וחוק מניעת ה' טירור. השופט: "נימוקי פסק הדין מראים שלא היה יסוד לאשמה (נגד גרינוולד) בנו' יחודים, היכן אשים אותם?".

תמיר

רוזנברג

קסטנר

קוקק

אבריאלי, אהוד

מועמד מפא"י לכנסת השלישית. לשעבר מנהל משרד האוצר וציר ישראל בבראג. למ' רות אזהרות כי הבריטים יאסרו את בראנד, הרגיע אבריאלי את בראנד עד לרגע האחרון. ברגע שירד מהרכבת הופיעו אנשי ה' אינטליגנס הבריטי ואסרו את בראנד. הסני גור האשימו כי עבד באינטליגנס הבריטי. אבריאלי: "את האינפורמציות לבריטים היתה מוסרת מזכירתי".

בן-גוריון, דוד

אז יושב ראש הסוכנות היהודית. ראש מפא"י ושר הבטחון קעת. נפגש עם קסטנר בטרם יצא הלה לנירנברג. עמד בראש הסוכנות בזמן שהיו בידה ידיעות מדויקות על שו את יהדות הונגריה, ידיעות אשר לא מרס' מו לא בארץ ולא בעולם. הסניגור ציטט מי נאומיו בזמן השואה, בהם לא נזכרו ה' שואה וההצלה אף במלה אחת. לאחר רצח הלורד מיון שלה, יחד עם שרת, מברק תנ' חומים למלך פארוק, בו הביע את צעריו על אי הנעיצות שנגרמה מממשלת מצריים.

בן-צור, שמואל

מנהל מחלקת מזרח אירופה במשרד-החוק. העד קראוס סיפר בבית המשפט שבן-צור ניסה להשפיע עליו באמצעות מר שפיגל מי משרד הרתוח, שלא להעיד נגד קסטנר ו' "אנו נסדר שלא יכריחו אותך".

בראנד, יואל

אייכמן שלח אותו לארץ-ישראל עם הצע' תו: מיליון יהודים תמורת מכונות וסחו' רה מהאמריקאים. בהפגשו עם שרת על גבול תורכיה-סוריה דרש לחזו' להונגריה, יך ה' בריטים אסרוהו ושלתוהו למצרים. התביעה הזמינה אותו כעד בעל כורחה. רק לאחר שהסניגוריה דרשה זאת וטענה כי קיימת סכנה לחייו, העיד על הפרשה, ואחר כך הופיע עם תלונות מספר. טען הסניגור: "עבו טטיפת מוח".

השופט לא דחה את טענת הסניגוריה כי שרת הסגיר אותו לבריטים, אך קבע כי פרשה זו אניה שייכת לעניין קסטנר.

ברדלס, חיים

יושב ראש המשרד הארצישראלי בקושטא. האיש שהרגיע את בראנד ואמר שהוא יכול לנסוע בשקט לסוריה. בראנד: "האמנת' לוי, כי הוא היה צניג הסוכנות". קסטנר ה' עדי כי נתן לו רשות להעיד בשם הסוכנות לטובת קצין הס.ס. בכר.

גולדשטיין, פרץ

צנחן ארצישראלי שפרשת. מאסרו נעשתה ל' אחת החידות הגדולות במשפט. טענת הסני גוריה: קסטנר הסגיר אותו לנאצים. טענת יואל פלגי: קסטנר הסגיר אותו רק באופן טכני, כי הוא הסכים להסגיר את עצמו ל' נאצים בלא-והכי. בתשובה לגילויי המשפט הכיין ששרת את טכס האזכרה לזכרו כי מעגני, בו קרה האסון. הלוי: "קסטנר הסי גיר אותו לגיטאפו".

גרינוולד, מלכיאל

השופט: צדק הנאשם כאשר קבע כי קסטנר גר שיתוף פעולה עם הנאצים ובכך סייע ב' הכשרת הקרקע לרצח יהודי הונגריה, כמו כן צדק בקבעו כי קסטנר הציל את מישע ה' מלחמה בגרל ס.ס. בכר מן העונש שהגיע לו בבית המשפט הבין-לאומי. נמצא אשם בפרט אחד: לא הצליח להוכיח כי קסטנר גול במשותף עם הנאצים.

דובקין, אליהו

תבר הנהלת הסוכנות היהודית. "קסטנר (ב' שבועה): קבלתי מדובקין סמכות בשם הסוכנות היהודית לחתום על הצהרה בשב' עה לטובת בכר. דובקין (בשבועה): "לא, ה' הדברים מעולם". חברי קסטנר בטוחים שדובקין פחד להגיד את האמת, הטיל את האחריות על קסטנר. השופט הלוי האמין לו.

בחירי העם

משאל

העולם הזה

זוהי הזדמנותך לבחור את נציגך — את האנשים הראויים, לדעתך, להנהיג את המדינה בארבע השנים הקשות העומדות לפניך.

אין לך הזדמנות כזאת לד הקלפי, ביום הבחירות, מנגנונים אלמוניים של עסקנים, הרוקמים את קנוניותיהם מאחורי הקלעים, קבעו את רשימות המועמדים של כל המפלגות. קנוניות של מפלגות יקבעו את הרכב הממשלה שתיבחר אחרי הבחירות. במישחק העכור הרגיל של קואליציות ואופוזיציות לא יזכור איש את האדם הבוחר, כביכול, את צמרת המדינה — אותך.

אולם הבסס שזי כד דמוקרטיה הוא שרצון העם יקבע את שמו של ראש הממשלה ושל האנשים הקובעים את גורלם. שזי רכבות לחיים ולמוות, לפריחה או לניווט. כדי להעמיד רצון זה מול שולחן הקנוניות, וזאת לקוראי עתון זה אפשרות מעשית פשוטה לגלות את רצונם באופן ברור וחד משמעי, ללא התערבות מפלגתית, נקבע השאלון הבא. כל אשר עליך לעשות הוא להכניס את שמות נבחרך במסגרות הנראים לך. עשה זאת בכתב-יד ברור או במכונת כתיבה.

גזור את השאלון במקום המסומן, ושלח אותו למערכת. מבלי לשים אותו במעטפה ומבלי להדביק שום בול. אם רצונך בכך, תוכל למלא את שמך וכתבתך, אולם אין זה הכרחי.

אתה יכול להכניס בו כל שש העולה על דעתך. מבלי להתחשב ברשימות שהוגשו עלידי המפלגות. אתה יכול להכניס לשאלון נציגים של מפלגות שונות, ואישים בלתי-מפלגתיים הראויים, לדעתך, לאמון העם, אף שלא הסכימו להופיע במסגרת הקנוניות המפלגתיות.

אין צורך בבול

גזור, קפל לפי הקו האמצעי, חבר והנל תיבת הדואר

משאל

בחירי העם

הממשלה שהייתי רוצה בה מורכבת כך:

1. ראש-הממשלה
 2. שר-הבטחון
 3. שר-החוץ
 4. שר-המסחר והתעשייה
 5. שר-האוצר
 6. שר-המשפטים
 7. שר-התחבורה
 8. שר-הבריאות
 9. שר-הדאר
 10. שר-הדתות
 11. שר-הסעד
 12. שר-המשטרה
 13. שר-החינוך והתרבות
 14. שר-הפיתוח
 15. שר-הפנים
 16. שר-העבודה
 17. שר-החקלאות
- אם לדעתך, מיתורים משרדים מסויימים, ויש לבטלם, מחק את התואר ברשימה כמו כן אני מציע:
- מפקח כללי של המשטרה
- יועץ משפטי לממשלה
- נציג ישראל באו"ם

את הפרטים הבאים אינך חייב למלא, אלא אם כן אתה רוצה בכך

שם

כתובת

גיל

מצב משפחתי

אני מפלגתי

בלתי מפלגתי

בבחירות הקרובות לכנסת אצביע בעד (הקף בעיגול את השם הרצוי):

חרות, צב, פרוגי, חזית דתית, אג"י—פאג"י, מפא"י, אח"ע, מפ"ם, מק"י, אחרים, לא אצביע כלל.

במדינה

הכנסת

הנרצח לא תלונן

אחרי הפוגרום הגדול שנערך לפני שנה בדייק בנצרת, תחת חסות המשטרה ובביצוע שליחי מפא"י, קם בכנסת שר-המשטרה, בכור שיטריה, הודיע: שום תלונה לא נתקבלה במשטרה. שום פוגרום לא נערך.*

היתה זאת הודעה כוזבת, שהופרכה לח' לוטין כשפירסם העולם הזה את תמונות הפיגורם ואת ההוכחות לאחריית המוסדות. אולם איש לא כעס על שר-המשטרה נעים הדיבור: ידוע לכל כי שליטתו על משטרת ישראל היא אפסית, ומשרתו סמלית גרידא. השבוע קם בכור שיטריה להשיב על השאלת האחרונה של הכנסת השניה. השר אל: "כ מפ"ם, שהתעניין לדעת מה עשתה המשטרה נגד פקיד העירייה החיסאית ופ' קחיה, שאטרו את מכירת העולם הזה ביום הראשון להתחלת סידרת הגילויים על השחיתות בעירייה. הצטוק שיטריה מבלי להניע

עצור נאדל ועוצרי

במבטא רוסי חד: לא

המשטרה מצטרפת. הפרק השני נגול בשעה שלוש אחר הצהריים של אותו יום. אל מלון תלפיות במרכז הר הכרמל הגיעו כוחות משטרה חגורים וחמושים כהלכה. בראשם עמד לא פחות מאשר ס. מ. מ. בנדל, ראש הענף הפלילי של מחוז חיפה, בכבודו ובצעמו. נלחה אליו ע. מ. מ. זאב קרמר, קת"ם** מחוז חיפה.

מטרת הביקור: לעצור את ברון נאדל ור להחזיקו במעצר עד התחדש המשפט. לשוא היסבר למשטרה כי פקודת השופטת היתה לעצור את נאדל ולהביאו לבית המשפט. בנדל התעקש: הוא יחזיק את נאדל עד 25 ביולי ולא יביאו לפני כן לבית המשפט אלא אם יקבל פקודה מפורשת על כך מהשופטת. הפקודה המפורשת ניתנה בכתב רק למחרת: נאדל הובא לבית המשפט, הוגשה בקשה לשחרר בערבות תוך כדי דיון, הדגישה ה' שופטת כי הצו שנתנה היה לעצור את נאדל ולביאו לבית המשפט. שאל סניגורו של נאדל: "מדוע, אם כן, סרבה המשטרה לעשות זאת והיה דרוש צו שני לאלצה להביאו לבית המשפט?"

סיכם הסניגור: "אני מבקש מבית המשפט שיציין כי המשטרה פעלה שלא כשירה ב' מקרה זה."

השופטת, חיפאית ותיקה, סירבה. "המשטרה היתה בסדר גמור," ענתה באותו טון החלטי ותקיף שציין את דבריה מן המלה הראשונה שהשמיעה בבירור המשפט.

מפלגות

מי? אני?

משך שבועות ארוכים של תעמולה טרום-בחירתית הצטיידה שורת המתנדבים בסבלנות, עקבה אחרי הכרזות המפלגות. השבוע, מ' שלא גילה את אשר חיפש, שלח האירגון ה' ירושלמי שאלון מפורט לכל הרשימות ה' מתחרות, בבקשה להמציא את התשובה עוד

* קציני-תפקידים מיוחדים, המקשר בין ה' משטרה ומוסדות הבטחון.

עפ"ף: שום חלונה לא נתקבלה. עורך העו' לס הזה לא מסר את כתובות הקיוסקים בהם הורחם העתון.

כדאי לקרוא עתונים זאת, כמובן הודעה כוזבת. המשטרה לא פנתה מעולם אל עורך העו' הזה, לברר את כתובות הקיוסקים. היא גם לא קראה, כנראה, עתונים. כי רשימת הקיוסקים בהם הורחם העתון, וזאת המחרימים ודרכי פעולתם פורסמה למחרת היום בהרחבה ברוב עתוני המדינה. הקיוסקאים עצמם, כמובן, לא הת' לוננו. פרנסתם תלויה בחסדי אבא חושי. מוסרה-השכל: כדאי להגדיל את תקציב משרד המשטרה, לאפשר לפקידיה לקרוא את עתוני הבוקר בשעת שתיית התה.

חיפה

הנתבע: "העולם הזה"

בנין בית משפט השלום החיפאי, התופס חלק קטן מאגפו המזרחי של בית עיריית אבא חושי, אך פתח את שעריו לקראת יום עבודה נוסף. בקומה השלישית, באולם צנוע, כבר ישבה שופטת השלום הראשית מרים שטרקמן.

תוך דקית ספורות דחתה השופטת שלושה משפטים שיגרתיים. אחר כך נטלה לידה תיק מספר 1764/55: תביעתו של סגן מהנדס עיריית חיפה יוסף כהן נגד העולם הזה, על שפירסם את הכתבה: "נגנטיסטים בעירייה חיפה" (העולם הזה 917).

לא, לא, לא הכל הלך בקצב מזורז. מפאת השעה המוקדמת, לא הספיק שמואל חמיר, פרקליט ההגנה להגיע מת'אביב. שנים** מבין שלושת הנתבעים ביקשו מה'

* דבר שהמדין את צייר-הקאריקטורות של הארץ, בטה, לצייר את גופתו של נרצח מוטלת ברחוב, רוצח בורח ושוטר נבון. טונת השוטר חסר-הישע בצויר: הנרצח לא התלונן.

** עורך העולם הזה אורי אבנרי וראש המערכת שלום כהן.

של התערבות בירר ממשלתי היה משימי את הקרקע מתחת לרגליהם של חוקי האניות, שקיומם מבוסס על חוקי ההסתדרות.

צוות דניאלה התנגד בכל תוקף להתערבות זו, וזה בתמיכת הימאים ששהו אותה שעה על החוף. לבסוף נקבלה פשרה: הסכסוך נפתר ללא סייג ממשלתי, על ידי בוררות ה' ועד הפועל של ההסתדרות.

דניאלה הפליגה לדרכה; יחד עימה החלו לנפליג גם שמועות מזרות: מורדי דניאלה הם קומוניסטים, מאבקם הוא מאבק פוליטי. הכונה היתה שקופה: הארת הסכסוך באור פוליטי שתשכיח את הגורם הראשוני — מאבק על תנאי עבודה.

השמועות לא הרתיעו את הימאים. אמר אחד מפעיליהם: „הם חושבים שיצליחו לג' מור אותנו בהשמצות אישיות“ אבל המאבק יימשך. ואם אישי המזכירות לא ינהרו, הם עוד עלולים למצוא את עצמם עומדים בפני מרד ימאים שני“.

דרכי חיים תלאותיה של ברטה

ברטה שפירא היא עתה רק בת 42, אולם קשה לקבוע זאת לפי מראה פניה. עשר שנה גורל אכזרי הזקינו את האשה בעשרים שנה ברטה נשארה בודדה לאחר מות בעלה, רופא מצליח בתלאיב; בנה היחיד, חולה קטן

מנושלת שפירא
4 בתים, 3 התאבדויות

פת, נלקח לצבא. פעמיים ניסתה להתאבד ללא הצלחה, איבדה את שמיעתה בנסיגה השלישית.

מזלה הרע רדפה ביחוד בשטח הדיור. ל' אחר מות בעלה נאלצה לעקור לים, לדירה בת שני חדרים, ממנה פונתה כשהחלו ה' מאורעות. שבעה חודשים לאחר מכן, שוב היתה ברטה מחוסרת בית; הבית בו התגורר רה הופצץ על ידי המצרים, חדרה הקטן נהרס כולו. ברטה הצליחה להציל מבין ה' הריסות שלושה ארגונים עם חפצי ערך, שרי דים מרכוש בעלה.

ביקתה בקריה. לאחר חיפושים ממוש' כים מצאה הלשכה הסיצילית ביקתה קט' נה בשטח הקריה, בה שיכנה ברטה שיכון ארעי. ארעיות זו נמשכה שש שנים, עי' שמשדר ממשלתי הרחיב את שטח, הכריחה לחפש מקום מגורים חדש.

הקצין הממונה על שמירת המשרד גילה הבנה לסבלה של ברטה, הרשה לה להשאיר את חפציה עד שתסתדר. כעבור שבוע, כש נמצא לה דיור ארעי אחר בתלאיב, הורה הקצין לאנשיו לסייע לאלמנה האומללה ב' העברת חפציה. אז התברר שמישהו אחר הק' דימם. קיר הבקתה נפרץ, חפצים נעלכו.

מכתב לשר הבטחון. ברטה פנתה ל

* התואר קומוניסט עלול להפריע לימאי בנמלי הכדור המערבי, חזק מקראון אוסר, למשל, על ימאי החשוד בקומוניזם להציג רגלו בנמל אמריקאי.

לפני מועד הבחירות, על מנת שתפרסם ביום ההצבעה.

שאלו המתנדבים, בין השאר, תחת הכותרת „כאשר תגיעו אל השלטון במדינת ישראל“:

• האם תמנעו השפעה פוליטית על הפרק' ליטות ולא תרשו שחקירות מסוימות תיצאנה מידי המשטרה?

• התבטיתו שפקיד צבורי שפוטר מחמת מעילה לא יקבל משרה בכל מוסד צבורי?

• התפטרו עובד צבורי, המחזיק בעסק פרטי שיש לו קשר עם תפקידו הרשמי?

• האם תצדו לפרסם מיד שמות כל משל' מי מס הכנסה וסכום המס שהם משלמים?

• האם תעבירו כל עבריון מס הכנסה לטיפול המשטרה ובתי-המשפט, ותפסיקו את שיטת ההתפשרויות עם עבריוני המס?

• התחשלו את המפתח המפלגתי בסוכ' נות היהודית (משרות במחלקה הקליטה, שלי' חיות לחוף-לארץ ועוד)?

• האם תדרשו לחייב את כל המפלגות בפרסום דו"חות כספיים שנתיים על מקורות כספיהם 'הוצאתם?

• האם תצמצמו מנגנונים מנופחים, תבט' לו מחלקות ומשרות כפולות, תקצצו במ' כוניות, בנסיעות, בטכסים, כיבדי, בני' פאר, שניצרו אך ורק לשם ראוה — ותשליטו בחיים הציבוריים מנגנון-חיים של צנע?

השאלה שהמתנדבים לא שאלו: האם תפ' עלו על פי הצהרותיכם אלו?

דת

עצת היועץ

כשביקשה ממשלת ישראל להגיש ערעור על משפט קסטנר (ראה לעיל), לא מצאה את האדם הקובע בארץ. משך השבוע נודע מדוע: חיים כהן, היועץ המשפטי לממשלת ישראל והאחראי לניסוח חוקיה, נסע לת' לארץ כדי לשאת בנושאין אורחיים אשה שנבצרו ממנו לשאתה בארץ לפי חוקי ישראל הוותיקים. מפאת היותה גרושה*.

בהעמידו את אישור המשפחתי מעל לחוקי' הדיכוי הוותיקים, עשה חיים כהן מעשה אמיץ — כי הדבר עלול להזיק לקאריירה ש' בממשלה שחלקה דתי. אולם שאלה היא א' לא היה זה מעשה אמיץ יותר מצד היועץ המשפטי לצאת בגלוי נגד החוק השרירותי' במקום לעקוף את החוק בדרך שארונים משוטטים יותר, חסרי אמצעים, לא יוכלו ללכת בה.

פרט אחר: היועץ המשפטי צריך לדעת את המצב החוקי יותר מכל אדם אחר. בחי' רתו בדרך של נשואין אורחיים בחוק-לארץ עלולה לעדד זוגות אחרים, שהיה להם פיק' פוק לגבי התוקף החוקי של נשואין כאלה. היועץ המשפטי של הממשלה, הפך, בדרך זו, ליועץ המשפטי של האורחים.

ים

אות אזהרה

א/ק דניאלה בורכארד הפליגה, אך הסערה שחוללו כיטוריהם הזמניים של שניים מעובדיה (העולם הזה 924) לא שככה. המאבק בין מזכירות האיגוד המקצועי ועדי הצחתות של הא' ניות הישראליות הגיע לשלב חדש.

לאחר דוכויו של מרד הימאים, כשה' מזכירות הוחלפה באמוני התעד הפועל של ההסתדרות, קיבלו עליהם אנשי ועדי הצחתות את המאבק על הטבת תנאי העבודה והיחסים הסוציאליים של הימאים. הועדים הצליחו לארגן מחדש במספר אוניות את הימאים ה' מיואשים.

אנשי המזכירות, החדשה לא ראו בעיין יפה באבק זה. הם חיפשו הזדמנות לשבור את חוט השדרה של ההתאגדות — את ועדי ה' צחתות.

מרד ימאים שני. כשסרב ועד א/ק דניאלה בורכארד להסכים עם הפיטורים ה' שרירותיים של שניים מאנשי הצחת נכנסה מזכירות האיגוד לפעולה. מזכיר האיגוד, אהרון זיסנפלד, פנה לפי חוק מנדטורי ישן, למפקח הימי הממשלתי, בקשו להתערב בסכסוך.

הכונה היתה שקופה ביותר: התקדים

* בתו, לידיה, של שר הפנים לשעבר ישראל רוקח.

ההרשמה למפעד

שרושת כרכי המידון החדש

בן שרשן

מאת

מפתיימת

«אנחנו»

לקוראי

בי-500 8.500 ל-י במקום — 17 ל-י.

בימים אלה יוצגו לראווה

במקומות שונים בארץ דוגמות המידון

הופיע:

המשפט הגדול
פירשת קסטנר

דו-ח מפורט על המשפט

ועל האישים מאחוריו

מאת עמנואל פרת

כתבו הראשי של

„העולם הזה“

דמי דואר ישולמו עלידי המוען.

אישור מספר 113

שתוקפו פג ביום 31/12/1955.

לכבוד מערכת

העולם הזה

ת.ד. 136

תל-אביב

אין צורך בכדי!

גזור, הפל לפי הקו האמצעי; חבר בסיכה ושלח

משטרה, האשימה את עובדי המשרד בגזל חפציה, אולם המשטרה עמדה חסרת אונים. יעץ לה הקצין הממונה: "שכרי בלש פרטי, או חפשי בחנויות להפצים משומשים ביפו". ברטה המיושבת ניסתה לשלוח יד בנפשה בפעם השלישית, הועברה במצב מסוכן ל בית-החולים.

לאחר שהחלימה, בעקבות טיפולם המסור של חברי בעלה, יצאה ברטה ליפו. אחרי ימים של חיפושים הצליחה למצוא שעון זהב שהיה שייך לבעלה, ומספר חפציניו משן וחסניה. המשטרה סרבה להתערב כי ברטה לא יכלה להוכיח שייכותה על חפצים אלה. בשבוע שעבר פנתה ברטה לשר הבטחון. גוללה לפניו את כל הפרשה, ביקשה את עזרתו. "מי יודע?" נאנקה, "אולי בכל זאת נשאר אדם אחד אשר יוכל למצוא את השעון הנמצא בלונדון". נפרצה ביקתה שהיתה תחת שמירה, כשחש מגורר של מוסד ממשלתי.

מפעלים

מי גרש הענקים

אנשים רבים חזרו השבוע בצפייה להרפתקת ההארלם גלובטורס, להטוטני הכי דורסל העומדים להגיע בשבוע הבא ליש-ראל. אולם איש לא חיכה להופעתם בצפייה רבה יותר מאשר גבר גבוה, המדבר עברית במבטא לונדוני: מייג'ר (הבריגדה) וולסלי אהרון, נשיא מועדון הרוטארי שהשקיע 50 אלף ל"י להבאת הענקים הכושפים (ראה חדשות בתמונות). היה זה חלק מתכניתו להכניס חיים תוססים יותר לפעולת המועדון הבינלאומי בארץ, המורכב מאנשי עסקים וחסידים, היא "שרות".

הכרטיסים שכבר נמכרו מכסים אמנם את ההשקעה, אולם אהרון מקווה להכנסה נוספת של 30 אלף ל"י, מתכוון להוציאה להקמת מגרש-משחקים לנוער העוזב בשכונת ספירא. המשטרה, המעוניינת בתכנית זו, הבטיחה לשמור על הופעת הגלובטורס שרט בהקפדה כפולה.

פחות מעוניין היה, כנראה, המנגנון כבוד התנועה של עירית תל-אביב. אוישותו הוציאה את המייג'ר מן הכלים: בא פן הפגנתי ביטל, השבוע, את טקס חנוכת המגרש, בו היתה צריכה כל כיתה של בתי-הספר בסביבה, לנטוע עץ אחד במגרש שהיה נתון לחסותה.

כל ישראל

מכתב בבקבוק

מכתב שנזרק הימה בתוך בקבוק לד הא יאללה בים התיכון הגיע השבוע לתערי דתו — קיבוץ משרד-העמק. השולח, דן חודשי, בן קיבוץ משרד העמק שיצא בא/ק נגבה במסגרת חילופי נוער חקלאי לה לאנה, צירף למכתב המבוקבק שהוטל לים 20 סיגריות, ביקש בפתק נוסף את המוצא האלמוני להשתמש בתמורת הסיגריות למשך לוח המכתב לכתובתו. דייג איטלקי מהעיר קאסטילונה מילא בקשה זאת.

הכוננת במספרים

במשך תקופת כהונתה של הכנסת השנייה, שסיימה השבוע את תפקידה, נחקלו 283 חוקים ב-624 ישיבות שנמשכו 1634 שעות, לעיני 119174 אורחים שביקרו בישיב.

ללא כרישים

חוף הרחצה של אילת שוכלל השבוע על-ידי המועצה המקומית, שהתקינה גדר רשת תתימי באורך של 650 מטר, כדי להבטיח את המתרחצים מפגיעת כרישים.

* הנקרא על שם סמלו, גלגלית-נופה.

הארץ

בקיטנה על הכרמל מתקבלים ילדים לקראת עונת חופש הלימודים (מערב). חיים חרובי, תל-אביב

לעמוד בפניה? רוצים לקנות כמית גדולה של שמלות אמריקאיות. (מדור השירותים במערב). בתיה הופשמן, רמת-גן

רודפי שמלות, מה? קוראים השולחים קטעים למדור זה. מתבקשים לציין על הקטע הגזור את שמותיהם.

אלג'יריה

למה טובים הכידונים?

הדבר הראשון ששומעים באלג'יריה הוא כי אלג'יריה היא חלק מצרפת. זאת לא מר שבה. מתגאים התושבים הצרפתיים. כל אחד כאן הוא אורח צרפתי שהוזכרות.

כדי להוכיח מה ערכן של זכויות אלה, מפיעה מחלקת ההכשרה הממשלתית עשרות חוברות הדורות, דחוסות צילומים וסטטיסטיקות. החוברות מספרות כיצד, תוך 120 שנה, הצעידה צרפת את אלג'יריה מימי הביניים אל המאה העשרים, בנתה 33 שדות תעופה, סללה 80 אלף קילומטרים של כבישים, הקימה בתי-חולים, מכונה את ה

מתמרד מפא"י האג

ממצרים, נשק; מטוניס, מפקדים

חקלאות ודאגה לחישוב המקומי באלפי עיניים אחרים.

אך עם כל שפע המליצות ודיבובי-לשונן, אין החברות משיבות על כמה שאלות פשוטות: מדוע, למשל, נמצאים 200 אלף חיילים צרפתיים, באלג'יריה? מדוע התכונה המפלגה הערבית הגדולה ביותר באלג'יריה כבלתי-חוקית ומנהיגיה נכלאו? מדוע, לי אחר מאה שנות שלום ושלווה, מחכים 3000 "בנדיטים" למשפט במחנות מעצר צבאיים?

אין מספיק אזהרה. העובדה העצובה היא כי מאחורי החזית הנוצצת של שוון וקידמה, חיים שמונה מיליון ערבים בעוני ודיכוי ואילו מיליון מתיישבים ממוצא צרפתי מוכיחים בדיהם את עושר הארץ הגדולה פי 76 מגודלה של ישראל.

אין זה עניין של מושגים אנושיים מופשיים. אלג'יריה צועדת בעקבות ברזל לקראת תת-תנועה חריפה; החקלאות הערבית

הפרמיטיבית מספקת בקושי רב את צרכי האוכלוסיה, הגדלה מדי שנה ב-250 אלף נפש. באותו זמן, מייצאים מדי שנה החקלאים הצרפתים יבולי חיטה אדירים לארץ האם, צרפת.

"אין אומה אלג'ירית!" להלכה, מיוצגים ערביי אלג'יריה בבית הבחורים הצרפתי ובסניט. למעשה, נשלחים לפאריס רק מתיישבים צרפתיים וערבים אשר נאמרים לצרפתים המקומיים אינה מוטלת כלל בספק.

המפלגה העיקרית, מפלגת השיחורר הדי-מוקרטית, נאסרה. מנהיגיה, משורר ערבי ארוך-זקן ולוהט-עיניים בשם מסאלי חאג, הגולה לצרפת, לאומנים מתונים, שניסו להשיג ויתורים, נתקלו תמיד בתשובה: "אין אומה אלג'ירית. אלג'יריה היא חלק מצרפת".

לבסוף, פקעה סבלנות הערבים. חלק מהמפלגה הדימוקרטית החליט כי הגיע הזמן למעשים. הקים את מחתרת הפלאגה. ממציא רים זרם נשק, מטוניסיה הכתוננו מפקדי מחתרת מנוסים — המרד האלג'ירי פרץ.

מאז, חיה הארץ במצב חירום מתמיד. מדי פעם, מצליחים הצרפתים להשליט מעט שקט. אך תמיד פורצת המלחמה מחדש. תומכם העיקרי של המתרדים: קול הערבים מקהיר.

בפאריס, התחזקה בינתיים, קבוצת צירים, דרשה הענקת שוואמא לאלג'יראים. "אפי שר לעשות כל דבר עם כידונים", הכריז דובר הקבוצה, "מלבד דבר אחד — לשבת עליהם".

השיב שר המושבות: "ייתכן שלא. אנחנו על כל פנים מנסים את מולנו".

מחרוזת

עבודה עצמית

רוחב חדש נחנך השבוע בביירות, בירת לבנון, על שם ראש הממשלה סאמי אל-סולח. שקבע את השלט בעצמו. הרחיב, באורך של 100 מטר, היה המפעל הראשון שבוצע על-ידי משרד העבודות הציבוריות, בממשלת אל-סולח, לאחר הגיעה לשלטון.

אחד נשאר בחוץ

יום לפני ביקורו של נשיא תורכיה ג'אלל ביאר בלבנון עצרה המשטרה הלבנונית 30 קומוניסטים ידועים, "כדי למצוא חן בעיני האורח הנכבד" וכדי למנוע אי-נעימות. בכל זאת הצליחו אנשים בלתי ידועים לשרוף אחד מתוך 13 שערי הנצחון שהוקמו לכבוד הנשיא התורכי.

הווי

חלק עם הרוח

במושב אחוץ כדרום, לאחר שגורם ברוח הקריירה בשדה, גילה רועה הכפר, כי עדור בן 35 הראש נעלם מעבר לגבול.

מעל למהירות הקול

במשואות יצחק, לאחר שניסתה לשוא להתקשר עם המרפאה המרכזית במגדל אשיר, קלון, הגיעה חובשת המשק למרפאה במכונית, שלוש דקות לפני שהמכונית המקי-מית העבירה את שיחתה.

אין עשן ללא סיגריות

בנמל חיפה, לאחר שגיימס סטיבנסון וג'וסף הארלס, מלחים כשירים בא/ק הארי גרייב, נעצרו באשמת שכרות, התברר כי מהלכם הבלתי-יציב בא להם בגלל חפיסות סיגריות אותן גנבו ממחסן האניה, ניסו להבריח אל החוף במגפיהם.

עוכר הפיקוח

בלסט ווגאס, ארצות-הברית, לאחר ששני המפקחים הפדראליים, ג'וסף קטין והנריק וולף, נשלחו לבית משחקי-גמול בכדי לקבוע אם יש במשחקים אלה משום עבירה על החוק, יצא משם — קטין ברווח של 12.78 דולר, וולף בהפסד של 830.19 דולר.

נשנית לחיים

בכביש ירושלים-תל-אביב, ליד מושב טלי שחר, לאחר שחור מרישום דו"ח במשטרת רמלה על תאונה שאירעה למכוניתו, מצא דב גול מנתניה כי ממכוניתו ההפכה נעלמו 2000 בקבוקי בירה.

הדואר לעיתון אשכנזי
חוסך!
פתח חשבון ח"ג
(חשכון-גמול)
בנק א"י לדיסקונט
בע"מ

מה הולך לפני

בין הגברים מפורסם השם מל כמשתתף הגי' ליח המצויינת ביותר בארץ.

באותו המפעל וע"י אר-תם המומחים מיוצר כעת לכל המשפחה

קדם שמפון מה

מכיל לנולד, מונע קשקשים, מרכך את השערות, משווה להן ברכ ויפוי, השמפון החדש לא יכול את השם מל הולך לפניו.

סומר-יצהר

הקץ לבדידות

קרב את יום נשואיך והכר את בן-בית זוגך על-ידי קורס-פונדוציה. פרוספקט מלא ישלח לך תמורת 150 פרוטה. פנה עוד היום אל: ז'הורית ת. ד. 4508 — תל-אביב.

תוך 8 דקות מוכן

4 תמונות פספורט או 4 שונות 1 ל"י רק אצל פוטומטון, ב'יהודה 4, ת"א על-ידי מוגרבי

איך להחזיר את העבר

סכא ואבא לא צדמו אותו בנעוריו אף פעם, עד כן אתה לא תחזור על ע'אתם לעומת ידיו ותקנה מנחמה השומרת את כל זכויות הנעורים. מצדמה היא המתנה הכי רצויה וחשובה. תקבל אותה והדרכה אצל

הופיע:

המשפט הגדול פרשת קסטנר

מאת עמנואל פרת

מותה של ספי

ועוז חזק : הספינה, 948 נוסעים וקאשימה, קפץ בזריות ממקומה תלוייה על כתפו ושבדרגס לא קפצי בהמניהם נוסעי הספינה רבים שלא הספיקו לצאת מתאיהם, במהירות של למעלה מ-10 קשרים—

מותו של קצין

לפי המסורת המוסלמית, אסור לנשים להשתתף בלוויה. על כן המתו בנות משפחת עדנאן מלכי, סגן הרמט"כל הסורי על גזירת ביתן, לראות את קציני המטה מובילים את ארונו של מלכי לקבורה. מלכי היה אחד המתכננים העיקריים של ההפיכה הצבאית שהניסה את שישקלי. בתמונה : ארוסתו (שמאל) ולידה אחותו של הנרצח בשעת הלווייה, מנסות להטיל עצמן אל הרחוב.

העולם הזה
יומן התאבדות

פרו
נקם

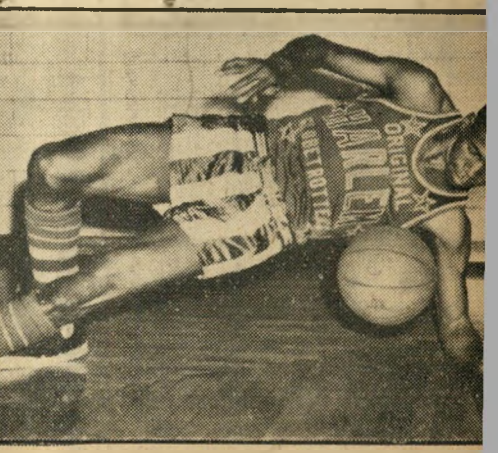
תומכי הרודן חואן פרון, אנשי ה' אגודות המקצועות הכפופות למרותו, הסתערו על ארמון הבישוף הקאטולי של בואנוס איירס כדי להניף עליו את הדגל הלאומי. היתה זאת נקמת ההמונים באנשי הכנסייה, שניצלו חג דתי להפגנה גדולה נגד המשטר והורידו במקום אחד את הדגל הלאומי. המשבר הגדול התחיל לפני כמה שבועות, כאשר התאספו כמה מאות עסקנים דתיים והחליטו על הקמת מפלגה חדשה. מפלגה זו לא נראתה כחשובה במיוחד. אולם פרון החליט שהגיעה השעה להסל אחת ולתמוך את שאיפת הכנסייה להתערב בחיים הפוליטיים של מדינתו. לפי ח'יקת ארגנטינה, יש לכנסייה הקאטולית במדינה זכויות מיוחדות, בדומה לזכויות הרבנות היהודית בישראל. פרון החליט להפריד סוף סוף את הדת מן המדינה ופתח בתעמולה אדירה נגד הגוש הדתי. הפרלמנט של נתן שחיין וזכויות לילדים בלתי-חוקיים, התיר את הקמתם של בתי-בית, איפשר לראשונה גירושין. נאמני הממשלה פתחו בפולחן דתי לכבוד איטה פרון. אשתו המנוחה של הדיקטטור, שנקראה עתה "איטה הקדושה" והתחרתה בבתולה הקדושה של הכנסייה. המשבר הגיע לשיאו כשהכריזו חילאים על מרידה ושלח את מטוסיו להפציץ את בתי-הממשלה במרכז הבירה. למעלה מארבע מאות איש נהרגו במרידה שארכה חמש שעות והתמוטטה, כשנתברר כי רוב הצבא נשאר נאמן לפרון. ראשי המירדים ברחו, ופרון נשאר המנצח. רוב העם עוד התלכד מאחוריו פרון בכל זאת החל במאמצי פיוס. האפיפיור טרם ביטל את החרם שהטיל על הדיקטטור, אולם פרון החליט כנראה לא להרחיק לכת, שלח השבוע למחרימיו פיוס ה-12 ברכה ליום הולדתו.

מאיר'ל'ן רוכבת

הצגת הבכורה של תוכניתו החדשה של הקירקס הגדול ב-51 פילים, שעל הראשון בהם שכל גופו נצבע במיני כללה גם החלקה על הקרח של סוגיה הנגי, ואת שירתה שוכן לחיים משותפים עם בעלה ג'ו דימאניו, ממנו התגרשה

הגלובטרוטרס באים

בשבוע הבא יחזה הקהל הישראלי — או אותו חלק ממנו שישגי כרטיסים — בהופעתה של המהוללת בין קביצות הכדורסל המקצועיות בעולם, ההארלס גלובטרוטרס. למעשה, משחקיה של קבוצה זאת איננו ספורט ממש — אף כי אין בעולם קבוצת כדורסל שהצליחה לנצחה. היא דומה יותר למעשה מקינות משעשע. הגלובטרוטרס נוהגים להבטיח לעצמם בתחילת כל משחק הפרש נקודות מניח את הדעת, ולאחר מכן הם מקדישים את עיקר הזמן להשחקת הכדור מבין רגליהם, הסתרתו תחת החליצה והעברתו מיד ליד תוך אחיזה עיניים מסחררת. כוכב הלהטוטים הוא "ג'ו" טאטום הענק (ימי) שאינו בא הפעם. מעצב דמותה של הלהקה ומנהלה זה 27 שנה הוא אברהם (אייבי) סאפירשטיין, יהודי בן חייט לונדוני. נלווית ללהקה גם קבוצת קירקסנים ובדרנים המשלימה את התוכנית, בתוכה מלכת היופי של האחאי (למעלה משמאל).

ה יאסואיצי קאשימה, מנהל מוזיאון בעיר היפאניו טאקאמאטסו, ישב בניחותא על סיפון הספינה שהובילה אותו לטוקיו והירהר בתערוכה שהוא עומד להעביר לעירו. מהירהורים שלחים אלה הוציא אותו לפתע יכס יותר מ-350 תלמידי בית-ספר, החנגשה בערפל בספינת-משא שבאה ממולה. בר בעזרת גלגל הצלה מספינה אחת לשנייה. רק אז נזכר במצלמה שהיתה קלקלה במים. בעזרתה הנציח את מראות האימים שחלפו לעיניו בים, אליו טובעת ששקעה כליל במי-הים תוך שמונה דקות. 123 נוסעים, בתוכם ילדים ללו תהומות. החקירה שנערכה מיד לאחר האסון העלתה כי שתי הספינות נסעו מהירות המכסימאלית המותרת בערפל כבד.

שיא הפשע

תמונה זאת כוללת בתוכה את כל החטאים שהצנורה הפנימית של התאחדות יצרני סרטים בארצות-הברית נוהגת לגזור ללא רחמים מתוך סרטי הקולנוע: (1) רואים בה אדם (האשה שבמיטה) המזריק לזרועו סמים משכרים (2) רואים בה גבר ואשה הנמצאים בצוותא במיטה (3) על האשה שבמיטה, המכוסה אומנם היטב בדין, אין רואים כל לבוש, ואפשר להעלות על הדעת שהיא עירומה (4) היא עלולה להביא לזילזול בשומרי-החוק (5) היא מראה דם שפוך בכמות גדולה מן המותר (6) היא חשפת את צידו הפנימי של ירך האשה (שמימין) (7) היא מראה פושע המחזיק בשלוחה כנשק (8) מצולם בה כסף אמיתי (בידי השוטר) (9) היא מראה את הפשע בצורה מגרה ומושכת (10) היא חושפת את סבורה של האשה (שמימין) (11) היא מראה רוצח דורך על גופת קירבנו (12) היא מראה פושע השותה ומעשן בעת ובעונה אחת (13) היא מראה תמונת אהבה מגרה למעלה מן המידה המותרת.

מוות על גלגלים

60 מכיניות זינקו בקו היציאה של מירוף המכוניות הגדול הנערך מדי שנה ליד העיר הצרפתית לה-מאנס, בחוף מרדס, יאגואר, פרארי, פוא-ז'רנאש, מאסראטי וקאנינג. האם, מתוצרת איטליה, צרפת, בריטניה וגרמניה. מסלול המירוף המסורתי ידוע בסכנותיו — במקומות מסוימים אין רוחבו עולה על רוחבו של כביש ישראלי דו-סטרי רגיל — אולם טרם אירע בו אסון נורא כמו בשנה זאת. פייר לאווי, שנהג במכונית מרדס, לא השגיח באות שנתן לו נהג מכונית ה-אוסטין-הילי שלפניו לעצור, התנגש בה בכל עוצמת מהירותו. האוסטין-הילי התהפך פעמים מספר בי אחרי, בעוד שהמרדס סטה ממסלולו, נתקל בקיר בטון. מעוצמת ההדף נזרקה המכונית להמשך דרכה, נכנסה אל תוך קהל הצופים, קצרה בו קציר דמים. מאוחר יותר נשבר מיכל הבנזין ובשטיפה שפרצה עלה בלהבות גוף המכנית העשוי מנתן מגנזיום. הקהל הגלבה הפך בן רגע לבליל שחור, אחוז אימה נוראה. חלקי מכוניות ואברי אדם התעופפו לכל רוח. סך-הכל של הקורבנות: 78 הרוגים, 105 פצוי עי קשה. המירוף עצמו נמשך כסידורו.

ניו-יורקית היה נשף הצדקה שנערך מטעם איגוד הברית באולס-הענק, המשמש לריב לתחרויות איגורף סון סקוויר גארדן. בין השאר, כללה התוכנית את נר בעולם בארנוס וביילי. היא הציג הפעם תהלוכה בצבע איפור חרוז רכבה מארילין מינרו. התוכנית זיגנס מאקדונאלד. מארילין מיהרה לחזור להוליבוד פני חודשים אחדים בטענה של "אכזריות רוחנית".

היתום ונאומו

נאום הבתולים של רון לדגיר בבית-הנבחרים ב' בריטניה היה רב-רושם. הצייר הלייבוריסטי הצ' עיר (34), שזה לא כבר נבחר כנציג מפלגת הע' בודה ממחוז רומפורד, הקדיש את ראשון נאור מיו לבעיית הילדים-ללא-הורים, דרש להקים עבורם בתי-יתומים משוכללים. "היה היה אב אומלל", סיפר הצייר בנאומו, "ואם, ש' בהיותה בהריון ובחוסר-כל נאלצה למסור את שלשת ילדיה לבית-יתומים. כעבור 13 שנה יצא אחד הילדים לזרועי בעולם — וכיום הוא ציר בבית-הנבחרים הזה. אבל אין לי כל מושג היכן הם אחי, אחיותי, אבי אמי, או משהו אחר מבני משפחתי".

הנאום עורר התרגשות עמוקה בבית-הנבח רים והעיתונאים מיהרו לתאי הסלפונים, מס' רו אותו בהבלטה למערכותיהם, שיגרו תמו' גות של הצייר שעד כה היה דמות בלתי-ידועה בחיים המדיניים של בריטניה.

פירסומו של הנאום בלחיות תמונה בעיתור' נות, הביא תוצאות מפתיעות. תוך ימים אחדים פנו אל לדגיר איריס דיפלוק, אשת חשמלאי לונדוני, חיליאם לדגיר, אופה תושב העיירה טאחרת, וזיואן לדגיר, תושבת לונד' דין וזיהו את עצמם כאחיו ואחיותיו של הצייר. תוך שבוע אחד הסתבר ללדגיר כי הינו חלק ממשפחה ענפה, הכוללת גם שמונה בנים של אחיו ואחיותיו.

אגב, מציאת משפחתו לא הביאה סוף לדגיר למאשר-בהחלט: החוק לא מאפשר בנאומו, בכבר בנייתם ושכלולם של בתי יתומים, טרם אושר על-ידי בית-הנבחרים.

כדורסל

יום הששי השחור

"יופי ג'ינגי!" "עוד אחד!" בקעו קריי את הצופים הנרגשים ממגרש הכדורסל הבלתי-נודע של מכבי תל-אביב, שעתה בליל שבת מחלצות חג. הסיבה: קבוצת הצעירים של מכבי תל-אביב — מכבי הדרום — הג' שימה הפעם חלים ישן: לנצח את הפועל תל-אביב.

קבוצת הפועל הופיעה עם מיטב שחקניה שלבשו לכבוד המאורע תלבושת חדשה, שחור רה כולה, אותה הבטיחו לתת בסיום המשחק ליריביהם שיהיו זקוקים ביותר לתלבושת אכל. אולם לאחר פתיחה מוצלחת חדל המול והמשחק להאיר פנים לשחקניהם.

זה הסל שלי. האוירה האוהדת להפועל החלה להצטנן. הסיבה הפעם היתה משחקם המשכנע של המכבים. ביחוד הפליא לעשות הג'ינגי של מכבי הדרום, יצחק אמר, שזריר קות הקפיצה שלו עוררו התפעלות כללית. השב לשואלים: "מה הפלא, זה הסל שלי; אני מכיר אותו טוב". ואכן בימי שני ורביעי אפשר לראות תמיד במגרש המכבי את ה' צעיר (19) האדמוני המתאמן.

סיף היוכל. בכדורסל, שומרת כל קבוצה מצטיינת על חוקה. מכבי תל-אביב, למשל, הנה אלופת הארץ, מזה שנים. הפועל תל-אביב, לעומת זאת, מחזיקה באותה התמדה במקום השני בטבלה הארצית. קבוצת כאלה מאבדות את חזקתן רק פעם ליובל.

אותו יום ששי, חל, כנראה, היוכל לגבי הפועל תל-אביב. ביתרון משכנע (69—55) גברו צעירי מכבי על יריביהם. כשאיש המשק של הפועל אסף את התלבושות השחורות של שחקני קבוצתו היה ברור כי הפעם ישארו התלבושות האבלות ברשותם.

כדורגל

גמול ישרים

מצבה של מכבי חיפה מעולם לא היה מהי מזהירים. הקבוצה עמדה בפני סכנה מתמדת של ירידה לליגה השנייה. אולם תמיד נמצאו לה אלה שהצילוה עלידי ביום משחקים. קבוצת מכבי תל-אביב היתה אחת המביימות, בעונה שעברה, למשל, סיימה בחיקוי (0:0) את משחקה עם מכבי חיפה, שניצלה עליידי כך מסכנת נפילה לליגה ב'.

שלה לחמך. אף כיוונו הקבוצות השונות לאמירה "שלה לחמך על פני המים כי ברבות הימים תמצאוהו", הרי בזמן האחרון נדמה היה שטעו. קבוצת מכבי תל-אביב, שהיתה זקוקה בשבועות האחרונים למספר נצחונות כדי לגבור על יריבתה, הפועל פתח תקוה, במרוץ אל ראשית הטבלה, נוצחה לפני שלשה שבועות וחזק עליידי מכבי חיפה (2:1). התרעם אז חבר העד מכבי תל-אביב יצחק ("איוו") המאירי, לעומת החיפאים: "חמש שנים קיבלתם מאתנו נקודות ועכשיו אתם מתנהגים כך?"

מציאה ברבות הימים. השבת, במשחקם נגד הפועל פתח תקוה, תיקנו החיפאים את המעצת. עוד ביום ה' הבטיח אביגדור ("תיש") הרשקוביץ, מהנהלת מכבי חיפה, להחזיר לפחות נקודה אחת לקבוצה האחות התל-אביבית. אכן, יומיים לאחר מכן, עמדו החיפאים בקרב, שמרו על התיקי (1:1) עם קבוצת הפועל, שהפסידה בעקבות תיקו זה נקודה אחת. מכבי תל-אביב עלתה לאחר 20 משחקי ליגה למקום הראשון בטבלה. עד לחידוש משחקי הליגה, אחר פגרת הקיץ, שמור לה מקום זה.

מלך הצעירים

שבוע לפני פגרת הקיץ עוד נראה יהושוע (שייט) גלור בטוח בכותרת, כמלך השערים: לזכותו עמדו 19 שערים. פהאום, עלה ר' הופיע מתחרה: נסים אלמליח, שחקן בית-ר תל-אביב, שצבר אף הוא 19 שערים.

לשחקנים נשאר שבוע אחד להשיג הכ' רעה; הם נשבעו למאמץ עליון. ביום המכריע, במשחק נגד הפועל חדרה, הבקיע אלמליח ארבעה שערים. אוהדיו היו בטוחים כי בזה כבש את הכתר. אולם במרחק 100 קילומטר משם, בעפולה, סברי ירודיו של גלור אחרת. במשחק נגד הפועל בלפוריה הבקיע גיבורם לא פחות משהו שערים.

בפעם החמישית — שייט נשאר מלך ה' שערים.

תשובותינו

1. מה מוכיח משפט גרינולד — קסטנר?
* כי המשפט הישראלי הוא בלתי תלוי ועצמאי בשקוליו והכרעותיו.
* כי הצבור יכול לתת אימונו בשופטי ישראל.
2. למה נתפרקה הממשלה?
* כי שרי הציונים הכלליים נמנעו מלהגן ברגע קריטי על הקואליציה הציונית מול התקפת הקואליציה של מק"י — חרות.
3. למה נמנעו מלהגן?
* כי נוח היה להם ערב הבחירות לפרוק מעצמם עול האחריות, להופיע בפני הצבור שוב כ"אופוזיציה לוחמת" ולנצל לצרכים מפלגתיים משפט רווי טרגדיה לאומית.
4. מי מרוצה בדיעבד מהמשבר?
* מפא"י, אשר יכולה להופיע עתה בפני צבור הפועלים "כמשתחררת" מנטל השותפות עם נציגי האזרחות.
5. מי עזר היה לסבול לו נמשך המשבר?
* המדינה, סדרי חייה, כלכלתה, כבודה ומעמדה הבינלאומי.
6. מי עמד בפרץ וניסה למנוע פרוץ המשבר?
* כדי להגן על קיום הממשלה עד הבחירות, הציע שר המשפטים בשיבתה האחרונה של הממשלה להסתפק בנויפה בשרים הכלליים, אשר הפרו יסוד האחריות הקולקטיבית.
7. מדוע מנמקים הכלליים הימנעותם מהצבעה בנמוק "מצפוני"?
* כי בימים ההם, בימי חנה סנש לא נתעורר בהם מצפונם ליטול חלק פעיל בפעולות צנחנות.

דבר המפלגה הפרוגרסיבית

בלה חופשתך

במלון « הנשיא » בירושלים!

* אייר צח ויבש * סביבה שקטה במרכז העיר
* מטבח אירופאי * מאכלים לפי בחירתך

המלון המפואר והחדוש עם בריכת השחייה היחידה בירושלים והמפוארת בארץ. תזמורת "הנשיא" תנעים זמנך משעה 5 עד 7 אחר הצהריים ומ-9 בערב עד אור הבוקר. אמנים בינלאומיים. הפתעות נעימות.

הנחות גדולות למבדי חופשה ארוכה

מלון "הנשיא"

ירושלים

רחוב אחד העם 3

טלפונים:

4420

4428

4429

4473

4474

עצם תקועה

את זאת לא ידע איש: מקורות מקורבים לדוד בן-גוריון מסרו כי יום לאחר פירסום פסק-דין במשפט קסטנר זכה בן-גוריון לביקור בלתי-צפוי בצריפו השדה-ביקורי. הה זה ישראל? (רור"ר) רודורף קסטנר עצמו, שלדברי הסיפור התחנן לפני שרה-בטחון כי יציל אותו מן החרפה. תשובת בן-גוריון: מסיים הסיפור. היתה: "לא אגע בעניין זה אף באצבעי הקטנה!... מי שם לב? בנאומי בקול ישראל, לאחר הכרעת הממשלה החדשה וחיטול המשבר, קרא ראש הממשלה צחי הדיבור משה שרת את רשימת חברי הממשלה בשטף, נתקל רק כשהגיע לשמו של שרה-בטחון ב... ב... בן-גוריון, כאילו היתה עצם תקועה בגרונו. עניין מתאים לטיפולו של פרוד? ... פרט מעניין מתוך הביורגראפיה של נתן גרוס, במאי ה'סרטנים של חברת גוט שזכה השבוע בכמה פרסים בחיכוכים פרס דבר על בימיו ותסריט: בטרם בוא לישראל לפני חמש שנים, עסק גרוס המ' מושקף, קלושה-שער ו' האדיב-מטבעו בתרגום רוב שירי חיים נחמן ביאליק והיצא תם לאור בפובליקה עיסוקיו האחרים בחאר שם לאחר המלחמה: סיום שלוש פאקולטות באוניברסיטה וכמובן — הפקת סרטים... ראש משרד העולם הזה באר

פסוקי השבוע

המשורר אברהם שרנסקי, בשנותי פסוק שקספירי מתוך סטוב בעיניכם: "כל העולם במה וכל האנשים שחקנים — חוץ מכם שחקנים". יצחק גרינבוים, מי שהיה שרה-פנים בממשלה הזמנית (הראשונה), והספיק מאז בחלקת מאמריו בין על המסחר לבין למרחב, בתגובה על פרשת קסטנר, שהוא מעירב בה: "במקום ללכת לבחירות עם מצע לעתיד, הולכים אצלנו לבחירות עם היסטוריה של העבר. אם שיטה זאת תימשך, עלול הדבר להגיע לכך שביום הבחירות ייקראו המוני הבוחרים להכריע אם יוסיפו פלאביוס היה ביגד או גיבור לאומי". הכוכבת זורה אדן, שנתפסה לאחרונה לתירת היוגה ובמיוחד לתרגיל העמידה על הראש (ראה תמונה): "רק כאשר אני עומדת על הראש נראה לי עולמנו ההפכך פחות או יותר ישר".

צות הברית דוד הורביץ מודיע, כי בפתיחת עצרת העשור של האי"ם בסאן-פראנציסקו נגש אל שרה-חוף הסובייטי וויאצ'סלב מיכאילוביץ מולוטוב ואמר לו: "מר מולוטוב לאור הסיכויים המעוררים באופק המדיניות העולמית ועם ההכנות לדעידת ארבעת הגדולים בגיבנה, האם היית מוכן להביע דעה על בעיית הגירתם של אוזחים סובייטיים? אני מתכוון במיוחד לשנים וחצי מיליוני היהודים, שחלק מהם היו שמחים להצטרף לקרוביהם בישראל". תשובתו היחידה של מולוטוב חמורה-פנים: "תודה רבה!"

ההיסטוריה תוזרת

אי אפשר להאשים בעודף גנטי-מניית את ח"כ מפא"י התקופני דוד בר-רב-האי: באחת הישיבות האחרונות ביותר של הכנסת מצא לנכון ללגלג על חברתו לסיעה עדה מיימון, הלוחמת הקיצונית לזכויות האשה, שדרשה כמנהגה לצרף לאחד הניסוחים לשונו-נקמה בצד לשון הוכר. הגיב מיד בר-רב-האי: "בכל פעם שמזכירים לשון זכר, רואה חברת הכנסת מיימון לפנייה את מפקדת הזכר... סימה ארלוזורוב, אשתו של הנרצח שדמו לא שקט עד היום, העובדת כיום בקול ישראל, התחדדה השבוע באוזני ידיד חתיק כי הפירסומים האחרונים אודות המשפט אינם נורמים לה נחת, גנחה על כתפו: "הייתי רוצה לנסע ע' לחו"ל לארץ... זכר נות אחרים מאותו משפט העלה עיניו הדין מוסר זליגמן, ששהה זמן-מה בבית הסוהר, בעתן סיוע למפעלים, בחברתו של הערבי שהודה ברצח ארלוזורוב, עבד אר-מגיד, דעתו של זליגמן: הוא היה האסיר היחיד בבית הסוהר שיצא מביתו מעולם בי ביצע רצח... גילוי מרעיש אחר, מימי שיתוף-הרעב של מנהיגי היישוב 1946, גילה השבוע ראש-עיריית רמת-גן אברהם קריניצי, שסיפר כי בשעתו השבתה הגנבים מארגניה לשוטתים נח-חי-בשר חבויים במגבות... קריניצי מתנגד עקרוני לשביתות-רעב, אמר גם כי בשעת מעצרו בלאטרון הציע לו ד"ר זאב פון-הייזל, אלוף שובת-הרעב בישראל (28 יום), לפתוח בשביתת רעב. השיב קריניצי: "מסכים, בתנאי שהאנגל'ם ישתתפו, וזה אני... ראש עיריית אחרת, אבא חייני הודה השבוע באוזני ידיד כי שמע כבר קודם לכן בדיחה שרצו לספר לו, הבדיחה: אבא חייני הצטרף לחזית הדתית, מכני שהוא מנע-דיקה את העולם הכא עי. העולם הזה".

הגיו

הרישיות שיום מחר-חקים: שחקן התיאטרון הקאמרי אברהם (הקמצן) בן-יוסף, השווה עתה במסע-לימודים בצרפת, יודע כי להשתעשע בבקרו דמ עדן הלילה פאטאשו במיט, בו נערכה אותה שעה התחרות בריקוד באלט בין הקלחות-הגברים, הפשיל בן-יוסף את מכנסיו, לבש מעליהם חצאית-באלרניה ממלמה שקופה, לקח חלק בתחרות ואף זכה בפרס הראשון — בקבוק שמפאניה... ידעה אחרת, מיהה מספרת כי ראש ממשלת הודו ג'ואהרלאל ניהרו הביע בבואו לביקור את רצונו לראות את הסרט ארכיעה בג'י, בו משתתף כזכור שחקן הקאמרי יוסף (זקבלו) ידן. לאחר מכן ביקש לראות במו עיניו ג'י, ולגידל תדהמתם של מארחיו התברר כי רכב זה יצא משימוש באוסטרית ואין להשיגו. בקושי נמצא ג'י נישן ומקודקד להציגו בפני האורח... אגב, הבמאי של ארבע בג'י ליאופולד לינרברג, שוהה גם הוא עתה בישראל ומביים בתיאטרון הקאמרי את המחזה הטרסה... אורח אחר העומד להגיע לישראל בימים הקרובים הוא יוסף

כוכבת אדן עומדת פחות או יותר ישר

דו"ח לצרכן ערוך במיוחד לקוראי "העולם הזה" על ידי רנה נאור

רנה יוצאת

לקניות

הלבשה

החנות האלגנטית ויקטור VICTOR ברחוב בן-יהודה 6 התחילה לייצר את חלוצות הניילון האמריקאיות DUPONT במחיר עממי. אלה הן חולצות שאינן צריכה לגלך. יש גם חולצות מתוצרת איטלקית, כמו כן מעמידה החנות ויקטור לרשותן מבי-חר גדול של מכנסים אמריקאים לגברים, חולצות ומכנסים שלושת רבעי לגברות ובגדיים מן האופנה האחרונה.

בעלת החנות פרסקו בפסגה בנות הרחובות אלנבי ופינסקר שחורה לא מכבר מכיור מקיף בניו-יורק, פריס ולונדון, הביאה עמה את המודלים של האופנה האחרונה: מכנסים חמודים מדים קיץ, PLAID SLACKS שלוש רבעי קצרים וארוכים, נוסף על דוגמת "גמנסיה 1955" וגקסים מיוחדים למכנסים רחבים. הפתעה אחרת של פרסקו: חולצות אינטרנציונל.

בבית-המסחר האלגנטי ברומוברג ברחוב שינקין 6 יכול כל גבר לרכוש את הבכנסים החדשים לפי טעמו — לפי מידה ומוכנים לכל עונת הקיץ. מכנסים רפיה נאים, קצרים וארוכים לגברים עם מעיל קיץ ולי-גברות — מכנסים שלושת רבעי וקצרים מרפיה ומבד צבעוני סקוטי. חולצות פתור חוח לפי הסגנון האחרון. הכל במחירים נוחים.

לבנות ולכל הנערות מכנסים קצרים, שלושת רבעי וארוכים, מדים חדשים ביר-חר בשלל צבעים, בגזונים שונים ובגזרה מעולה אפשר לרכוש אצל היפסטר את דיאלנט ברחוב נחלת בנימין 29.

מבחר הלבשה לים לגברות, לגברים ולילדים הכינה עבורך החנות שלם. את יכולה להצטייד מכף רגל עד ראש ובמיוחד בבגדי הים מתוצרת דיבה. כל סוגי ההל-בשה הספורטאית ושלל גדול של משחקים נמצאים בשלושת הסניפים של החנות שלם: תל אביב — רחוב אלנבי 108; חיפה — רחוב יפו 39; ירושלים — בנין העירייה.

מבחר אר-גי הצמר מיוחד לעונה, מן הטיב המעולה ביותר תמצאי אצל בראון את ביור ברחוב נחלת בנימין 43. כל סוגי הבדים בשלל צבעים מתוצרת הארץ ותוצרת חוץ תמצאי בחנות זאת, לך וכלל כשפתח. נוסף לאיכות המשובחת המחירים גם נוחים ביותר.

בעלות טעם טוב ומעודן תבקרנה את החנות טוב טעם אשר כרחב אלנבי 60 — בה תמצאנה נעליים בגזרות הכי חדשות ובצבעים לפי הלבוש והטעם האישי. בטוב טעם אפשר גם להזמין נעליים, בכך הצבעים ולפי כל טעם — במחירים הי-גיליים.

נעלים

סלון הנעליים לבעלות (ולבעלי) טעם הוא סלון וורשאי ברחוב אלנבי 48. הדואג לא רק ליופי נעלך כי אם גם לברי-אות רגלך. מבחר נעלי קיץ בתפירת יד-אמיתית, עשויות מעור קרוקודיל ומות-

בתל-אביב

אמות במיוחד לשמלות ערב. מלבדן גם דוגמות פתוחות לעיר ולחוף.

גמישות ורזיות מובטחת לך בדוג-מות הנועזות והחדשות של נימורד בר-חוב דיונונוף 185. ליד קולנוע "ארמון דוד", אצל נימורד אפשר להשיג את הסנדלים היחידים עם סולית פלספודיק FLEXO-PEDIC נוסף לכל הדוגמות החדשות של סנדלים ונעליים פתוחים לקיץ.

עדיים ומתנות

בהכתרת מלכת היופי תש"ט נתבקש סלון ענוג עלידי השבועון לאשה להכי-תיר גם השנה, כבשנים הקודמות, את מלכת היופי בכתר המסורתי תוצרת סלון התכ-שיטים ענוג. 22 המועדויות האחרות קושי-טו במיטב תכשיטי הסלון ומלכת הופי תשי"ד איבה פאר הכתירה את המלכה החדשה, אילנה כרמל בכתר ענוג, שחנותו ברחוב שינקין 34.

אם ברצונך לשמר על בריאות בחיך-בנסיעותיו היומיומיות על אופנוע, רכשי-לו מגן רוח אצל מנחם, רחוב הרצל 90. זאת היא המתנה היפה ביותר נגד מכת-שמש. למנחם יש גם כסאות נוחים ביותר לאופנועיים.

כל אשה צעירה ועדינה יודעת לאן-לגשת כדי להשיג את התמרוקים העדינים ביותר וכל דברי הקוסמטיקה. מבחר גדול של מייבושם מתוצרת הארץ ותוצרת חוץ נמצאים בחנות המושכת וייץ VEITZ ברחוב אלנבי 86.

רהיטים וכלי-בית

כל הרוצה לרהט את ביתו בטעם יגש לחנות א. זוזובסקי הנמצאת ברחוב הרצל 39. בין המערכות אפשר למצוא את ספת הקלוב עם רפוד מצמר חדיש ונאה ובצבעים לפי בחירתך, ספה המשלימה את-ר הוט הסלון לפי הסגנון האחרון. כמו כן אפשר למצא חדר שינה וחזרי איכל נח-מדים.

ותיק בתי החרושת לרהיטים לוי-שטיין ברחוב הרצל 43 ממשיך במסורת-ומוציא את המודלים האחרונים של רהיטי-בית. מערכת חדר שינה נאה שבמרכזה עומדת מיטה כפולה נוחה וחזר אוכל עם-מונחן העשוי לפי תרשימים של מומחים.

הכסא הגות שכה צפית לו הופיע בין המבחר הגדול של רהיטי בית בחנותם של האחים גוהרי ושות' ברחוב דיוני-גוף 128. כל מיני עבודות קליעה, ספסלי-פינה נחמדים ופינות הול לפי הטעם העדין שלחנות וכסאות פזוידה שכל משפחה חייבת לרכושם אם היא מחפשת את נוח-יותה.

את כל צרכי החשמל אפשר למצא-בחנות אלרד ברחוב אלנבי 106 — מכי-ריים לבישול ודוד חשמלי עד למקלטי רדיו-מן התוצרת האחרונה של כל בתי החרושת בארץ. גם נברשות נחמדות העשויות לקש-את חדר השינה שלך תוכלי למצא באלרד. בעלת המחירים העממיים, המוכנה לעזו-לך גם עלידי רכישת בתשלומים נוחים.

מפא"י דרשה

מפא"י לא שאלה את הציונים הכלליים אם להגיש משפט בענין גרינוולד-קסטנר. לאחר הוצאת פסק-הדין המזעזע ניתנה על-ידי שר המש-

פטים הפרוגרסיבי ביזמת ראש הממשלה, ושוב בלי ידיעת הציונים הכלליים, הוראה ליועץ המשפטי להגיש ערעור עוד לפני שהוא הספיק לעיין בפסק-הדין. המוסד הממשלתי "קול ישראל" הזדרז להדגיש בשידורים חוזרים את הגשת הערעור, עיתונאי מפא"י ונאמיה החלו מבקרים את פסק-הדין בפומבי. בעיני הציבור היהודי בארץ ובתפוצות הלך והתחזק הרושם כאילו רוצה הממשלה כולה לחפות על קסטנר ולטהר את שמו.

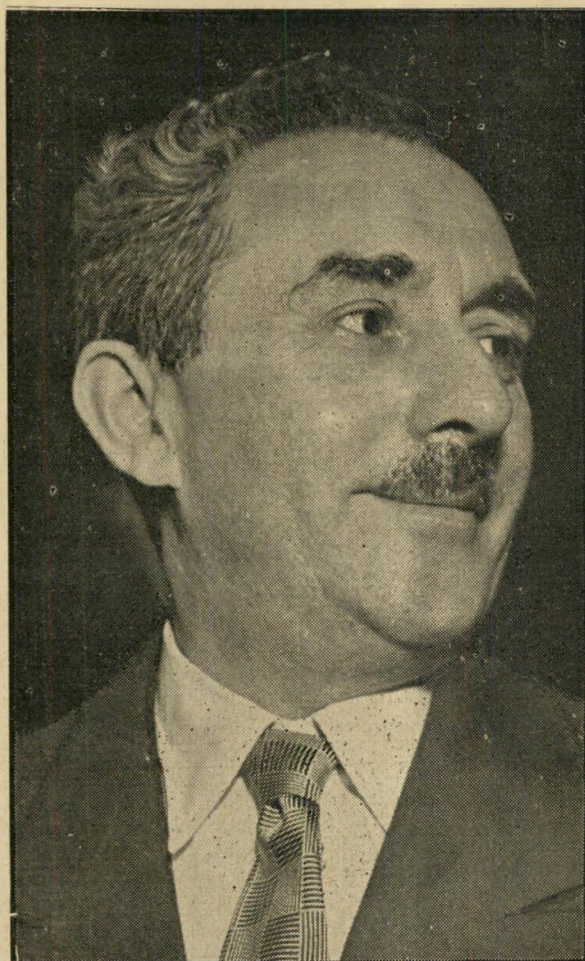
מפא"י אחראית לעובדות אלה המטילות צל כבד על יסודות השלטון במדינת ישראל והפוגעות בסמכותו המוסרית. הציונים הכלליים לא יכלו לתת יד לנסיון לזחות את ממשלת ישראל עם איש שנאשם על עבירות איומות בפרשה השחורה ביותר של תולדות ישראל, ובמיוחד שמר קסטנר איננו זכאי לכך בטרם ניקה את עצמו מהכתם הכבד שהטילה עליו סמכות משפטית לאחר בירור גלוי ומעמיק בבית המשפט שנמשך שנתיים ימים.

הציונים הכלליים

לא יכלו לתת יד למזימה זאת. מאז ומתמיד נלחמו הציונים הכלליים נגד זחות בין מפא"י לממשלה. הציונים הכלליים נכנסו לקואליציה ותרמו את תרומתם כשותפים ולא כנגזרים. מפא"י לא היתה רגילה לכך. מפא"י הורגלה על-ידי שותפיה הנכנעים כי הממשלה קיומת על מנת לאשר בכל ההודמנויות את כל אשר מפא"י מחליטה ואת כל אשר נוח למפא"י. למען שלימות הקואליציה, בצורך מדיני לאומי, הלכו הציונים הכלליים לא פעם לוותרים. אך בשאלה המרעידה את נימי נשמתו של כל יהודי אשר חי בתקופה הטרגית הזאת, אין מקום לפשרה, אין מקום לוותר כלשהו, ואין גם כל אפשרות להסכם כלשהו.

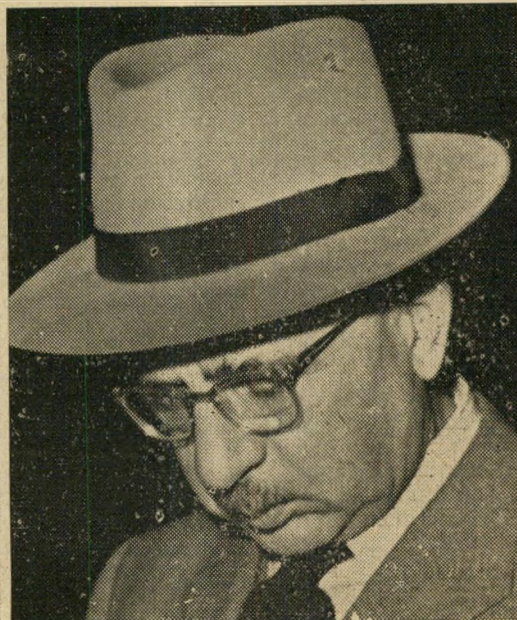
הציונים הכלליים

נתנו לקח למפא"י כי תמה תקופת שלטון היחיד שלה. מפא"י לא תנהג עוד בממשלה ככסניף מפלגתה. אם המפלגות הגוררות כמפלגה הפרוגרסיבית, המזרחי והפועל המזרחי רוצות להמשיך לשרת את מפא"י, ישפיט אותן העם, הרוצה בשלטון חוק.

מ. שרת

הם הציבו

השיבה:

המליצות

איננו קואליציוני!

הודעת הציונים הכלליים בכנסת

יוסף ספיר

חיים אריאב

מי שהיה שר התחבורה

ראש סיעת הציונים הכלליים בכנסת

המנעויותנו מהצבעה בכנסת היתה בשאלה מצפונית שלא יכולנו לעבור עליה. שאלה זו איננה דומה לשום שאלה אחרת בה דנו ונאבקנו בממשלה ואילו לא נמנענו היינו מזדהים עם הגנת מפא"י על קסטנר.

ראש הממשלה ניסה להניח כי הנקודה המרכזית שבגללה פירק את הממשלה היתה שא- לת האחריות הקולקטיבית. עלי לקבוע: מאז היוותנו בממשלה היינו נאמנים לעיקרון זה ובמא- בקים קשים היה בסיום משותף למעשינו.

וזאת אף בשעה שמפא"י הפ- רה פרטים רבים וחשובים של הסכמים לעבודה משותפת כי- נינו שהיוו את הבסיס לאחריות הקולקטיבית. לא פעם ולא פע- מיים הצביעו חברי מפא"י ב- כנסת, ושרי מפא"י יחד אתם, נגד הצעות מפורשות שהוגשו לפי עקרון האחריות הקולקטי- בית.

"צריך להיות ברור כי יסוד עיקרון כזה חייב להשמר על-ידי כולם ואינו יכול לשמש נשק ב- ידי מפלגה אחת. שאלה מצפו- נית כמו שאלת פסק דין קסטנר לא יכולה להיות כלולה בשום הסכם קולקטיבי."

אזירה זו צריך היה משרד ה- משפטים להופיע כגורם אוכי- טיבי, שוקל ובודק, וצריך היה לתת לציבור הרגשה שאין הוא

המשפטי מבלי שתהיה אפש- רות ללמוד את החומר הרב ש- פורסם ומבלי שיהיה לחץ הזמן שיצדיק תגובה מידית, התקפת

מצערת ומכאיבה היא העובדה שנוצר הרושם בציבור כי הממ- שלה עומדת מאחורי מר קסט- נר ומחפה עליו. מלכתחילה נע- שה משנה על-ידי היועץ המש- פטי בהגשת המשפט, מבלי ש- כנראה ברק באופן יסודי את החומר וכפי שאנו מבינים - גם מבלי שהיתה לכך החלטת הממשלה.

הגשת המשפט בזמנו וההו- דעה הנחפזת על הערעור עפשו- מחזקים את הרושם כי הפעולה הבלתי רגילה הזאת נבעה מן העובדה שאישים מהצמרת של מפא"י, הממשלה והסוכנות ה- יהודית, שפעלו בזמנם להצלת יהודים באמצעותו של מר קסט- נר, ראו לעצמם חובה לחגן ע- ליו מבלי לעמוד כנראה על ה- עובדות והמסיבות האמיתיות במלוא היקפן.

די בויון נגרם לכל העם ה- יהודי בהתגלות הפרשה המכ- איבה על דרכי פעולה מסוימת בהצלת היהודים בהונגריה. ל- אחר שהיועץ המשפטי עשה את המשנה הראשון בהתערבו ה- משפט ולאחר שנתגלתה הפר- שה המכאיבה בשעת הדיון ב- בית המשפט היתה צריכה ה- ממשלה לשקול היטב את צע- דיה, במקום זאת עשתה משנה שני והמשיכה להשאיר את ה- רושם הברור שכאילו ממשיכה היא לחפות על קסטנר.

החפזון בתגובתו של היועץ

קסטנר

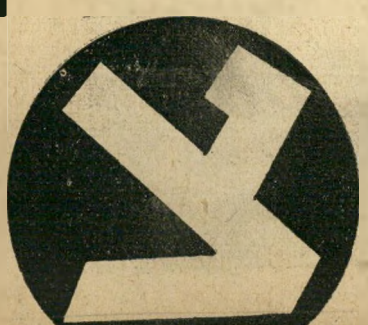
פעולת תחת לחץ או אינטרסים של מישתו או צורך במהור שם של מישתו. התמונה והרושם שנתקבלו הם הפוכים.

עתונות מסוימת על השופט ופסק הדין, חוסר אובייקטיביות של שרותי השירות במסירת ידיעות על פרשה עגומה זו, ב-

שלטון החוק או שלטון מכא"י?

להביע את פסק-דינו על עיוות הדין. הבט את דעתך במאבק חיוני זה ותן את קולך לשלטון החוק - הצבע

לא היה מנוס מלהתקומם נגד הנסיון של מפא"י לשים את ידה על המבצר הבלתי-תלוי האחרון במדינה: החוק והמשפט. לכן פורקה הקואליציה וניתן לאזרח

קולנוע

כוכבים

זו שלא באה

(דאָה שער)

"פרנסואז ארגול?" קרא עתונאי בהתפעלות בשומעו את השם יוצא מפיו של יעקב דוידון, מארגנו הראשי של פסטיבאל ח פה. כן, הבטיח דוידון, היא עומדת לבוא לחיפה.

אולם במקצוע הקולנוע אין האמת תור פשת מקום נכבד והדיוק הוא ענין מעורפל במקצת. פרנסואז ארגול לא באה; הפסטיבאל התנהל בלעדית. רבים היו מאוכזבים בשל כך.

מיהי הנערה שהפכה תוך שנים מעטות לשם-דבר בעולם הקולנוע, לכוכב מוכר ומחובב? כתב העולם הזה, שראה אותה באתר הפסטיבאלים האירופים, מתאר אותה כנערה הנראית צעירה מאד, חמודה אך לא יפה, קומתה למטה מן הממוצעת, נחבאת אל הכלים ונראית נבוכה משהו כשהיא עטורה עתונאים. על הבד פרנסואז ארגול היא אחרת. אחרת לחלוטין. כותב על אודותיה המבקר הצרפתי ריימון לונביל: "אמנותה של השחקנית הצעירה הזו היא אמנות הפיתוי."

האם רצתה מאד. מגלה לונביל: "פרנסואז החליטה כבר בתחילת הקאריירה שלה ללכת עד הסוף. בסירתה המנוונה, בקטע של ערחה, החליפה אותה ממלאת מקום. אולם היא הבינה שאין לרמות את הקהל והחליטה לתת לו את עצמה. בחר סים אחרים שלה נתנה לו את אשר יקש. כך הדה מה אותו תחילה, אחר כבשה אותו."

הנערה שהחליטה ללכת עד הסוף הניחה לאמה להחליט במקומה להתחיל ללכת. כי בימי עלומיה, בעיר קנסטאנטין, אלגיריה, לא חלמה עדיין פרנסואז שתהיה אירמית כוכב. אולם אמה חלמה על כך. אמה ששאפה בימי עלומיה היא להיות שחקנית סרט ואשר נאלצה לוותר על חלומה, להינשא לגנרל קשיש ממנה.

האב, איש צבא נוקשה, לא ראה בעין יפה את שאפתנות אשתו. אך מבטו לא הטרידה כל עיקר ובאחד הימים, בשנת 1948, בעוד פרנסואז בת 17 בסך הכל, לקחה האב את בתה והשניים נסעו לפאריס. וילי רווייה, במאי ותיק, ראה אותה, נתן לה מיד תפקיד מרכזי בהמנונה. תפקיד שהלם אותה: נערה השואפת להיות שחקנית.

נא להתפשט. רווייה שבע נחת מן השחקנית הצעירה שלו. היא נשמעה בכי ניעה לכל הוראתיו, עד אשר ציווה עליה להתפשט, לצורך אחת מתמונות הסרט. פרנסואז הקרתנית והביישנית סרבה. רווייה ניסה להכביר לה כי כל שחקנית מתחילה — ולא-כך-מתחילה מוטב לה שלא תסרב להתפשט לעיני המצלמה, כי דבר זה יחסוף לעיני כל את מעלותיה וכי הוא חשוב מאד לקידום הקאריירה שלה. פרנסואז לא נאותה ורווייה קרא: "הביאו את סוון."

סוון היתה רקדנית באחד ממועדוני הלילה. הדבקה מוצלחת של ראשה של פרנסואז וגופה המעורטל של סוון יצרו רושם גדול. "לפרנסואז ארגול גוף לא רע." כתבה הביקורת. פרנסואז כעסה מאד. לדעתה היה לה גוף משובח ביותר.

סמה הערומים. לא היה עליה להמתין זמן רב עד שנקראה להוכיח זאת. בסידרה ארוכה של סרטים הופיעה בעירטולים שור נים. מלפנים, מאחור, בלבן ובצללית. הגערו הנמכה, שאינה יפה במיוחד ואינה מחוטבת בקווים קלאסיים, הדהימה רק משום שה

השופט היה מתעלל:

לפני המבול
המשפט
פיטר פן
האורז המר
מנדי

שבע

שבע מעלות ב"שבע":

1. מכילה את חומר הפזא P.B.
2. כוכבת ומזכירה לנניך כשהג
3. שומרת על האריג לאורך שנים
4. מרעננת ומחדשת את הצבעים
5. מגינה על רכות ויפי ידיך
6. עדינה אפילו לחתולי התינוק
7. יותר טובה מכל כוכן

"שבע" עושה - את כל הכביסה!
נסי אותה עוד היום!
תוצרת "קדימה"
כמיקל קורפורישן בע"מ

ניקי
מקלון הפלא המזוקק
הכל

מדוע?
מדוע הרומנים
"מרדות"
ו"ידידות"
שנפסקה"
מאת א. ל. וויניטש כה חביבים
על כל לוחם ומהפכן בעולם?
קרא - ותדע!
הספרים הופיעו זה עתה
בתרגום עברי
בהוצאת "עידית".

בית חרושת
לתינוק latinok
לתינוק בשדות התינוק
25 שנים
500-
במחיר חסכון
נני תינוק בעצמך לתינוק

עיתו. היא גם מצאה חן והדבר שנשא חן במיוחד היה דווקא התום הנסוך על פניה. היא גילמה נערה מדרנית, המקבלת על עצמה את הדין ומסירת את גופה לכל דוכי פין, אבל לא מתוך פרצות, לא בצורה וואמפית כמו תורה בארה או — יותר מאוחר — בתאוצה של פרנסאוו ויוויאן רומאנס, אלא בחן נעורים. בתקופה אחרת היתה פרנסאוו סמל העלומים הוכים. היום היא סמל העלומים המטופנים.

בביתה הקטן בפבר פריסאי גרה פרנסאוו לבדה. היא רווקה, אך מחבבת את הבילוי בחברת גברים נאים. לעתים קרובות היא נראית בתיאטרון ובאופרה. בלוחית שחקן קולנוע צעיר זה או אחר. היא מחבבת ספורט, בעיקר שחייה ופרטת על הפסנתר. "בבוקשי", היא מוסיפה. מכיוון שהיא מאי מינה באמונות תפלות היא מעדיפה את המספר 7 והצבע החביב עליה הוא האדום. הסופרים האהובים עליה הם קולט ואנדרה מורואה, בעוד שהמוסיקה של שופן היא בעיניה "חלום". צלב זהב, תלוי בשרשרת זהב, משמש לה קמיע בלתי-פירוי. "ביום

פרנסאוו ארנול ב"תאונות היצירים" לחנן הקהל — הכל

שאבד אותו, הסבירה, "שוב לא יהיה לי מזל..."

היבול הנאה. עשרים שרט בשש שנים — זה יכול נאה, גם לכוכב שלא נדרש לשחק מאד, בעיקר להיות מפתח. פרנסאוו ארנול, בת 25, יודעת היטב את המלאכה.

ישראל

הפרסים

"בקרוב יחלקו פרס לפי ספר הטל פונים, אמר ש"י עגנון לעתונאי. הוא דיבר על הפרסים הספרותיים שמספרם עולה על מספר הסופרים העכרים. עתה בא ה' קולנוע הישראלי, נתקנא בחברתו הקשישה ממנו, החליט להעניק אף הוא פרסים רבים ככל האפשר. התוצאה: כמעט כל מי שה' פיק סרט בישראל בשנה האחרונה ובה פרס בפסטיבאל חיפה. הוכחה הבולט ב' יותר: נתן גרוס, במאי קרן, מרכיב משי קפים, ר"קול ובעל המבט הפוליטי וה' עברית הנאה, במאי-קבע במעבדות גבע שהכין בשביל ההסתדרות סידרה ארוכה של סרטים, הפעם קיבל את הפרס עבור סרט עובדתי שבים בשביל חיל האוויר: חדרן לשחקים.

המסכריים מחומשות הלהב

המציגים בישראל כוללים: מפיצי סרטים ובעלי בתי קולנוע. אלה ואלה מאוגדים ב' אגודות משלהם, מנסים ליצור מעגלים סגור רים, להקשות על גורמים חדשים את החרי רה לתחומיהם. לעתים קרובות מתגלעים ביניהם חיכוכים, אבל בדבר אחד יש ביניהם דמיון רב: אלה כאלה מטרה אחת לפנייהם: לסחוט מן הקהל כמה שאפשר יותר כסף תמורת כמה שאפשר פחות כסף.

"אנו אנשי עסק." מכריזים הם תמיד. איש

אינו קובל על כך. עסק הוא עסק. אבל עסק אינו חייב להיות מזוהה. הוכחה נוספת לחוסר המצפון, להתעלמות המוחלטת מרצונו של הנותן לחם לפיה העלויות הקולנועיות: מן הסרט נכששה בעלה חמש רגלים קוצצו כ-8 דקות. הסיבה: ל' דעת המציגים, הסרט ארוך מדי.

סרטים

הנוער לאן

ארבעה נערים ונערה אחת, כולם בני שבע עשרה מחליטים לנטוש את בתיהם בצרפת של היום (אוי ליתר דיוק — את' מול, 1950) לצאת אל המרחבים הגדולים, להגיע לאיי האוקיינוס השקט, הרחק ממל' חמת קוריא וצרותיה של אירופה, לשם כך דרוש להם כסף, ומאחר שהם נערים פק' חים (מי אינו פיקה בימים טרופים אלה?) הם מתכננים פריצה. אסון: שומר הבית אליו הם חודרים נורה. הכנופיה אכולה עתה תככים ודניאל אפשטיין, הנער היהודי ניצול השואה, נופל קרבן.

במשפט ישאל כל אחד מן ההורים את עצמו מה חלקן בטראגדיה. אמו של ד'אן תתמה אם לא פינתה את ילדה יתר על המידה הטובה. אם שגיה תשקול בנפשה אם לא ניסתה להשתלט על בנה. שלישית — אם לא הוניה את בנה, הלכה אל מאהבים. אחד האבות יתמה, אם לא נטרפה עיני עדיין בינתו, אם שנאתו העיוורת ליהודים לא גרמה לו לבנו שיטביע את דניאל אפי' שטיין באמבט. ואב אחר, אם לא נתן חרות גדולה מדי לבנו, לימד אותה סיסמאות נבובות במקום תורת-חיים פשוטה ושי' מושיה.

התחנה וסיום בבית-משפט. סיפור מעשה לא קליל זה, רצוף היסטמאות, מוגש בידיו הטובות והאמונות של אנדרה (משפט צדק) קאייאט, הופך לאחד הסרטים המרת' קים והחשובים שנראו זה זמן רב. למרות שקאייאט מאריך פה ושם בתיאורי, למרות משקלו הכבד מדי של הסרט, הריהו מעניין ומשך מתחילתו ועד סופו.

ככל סרטיו של קאייאט, מתחיל ומסתיים גם הסרט לפני המבוי בבית-המשפט. קאייאט, עורר-דין שהפך במאי קול' נוע, יודע היכן טמונות העלילות המשובחות לחמונות הטובות. אולם בעוד שהוא מגיש את עלילותיו כעורך דין מוצלח, הוא בהחלט במאי בכל הנוגע למשחק. מעולם לא נרא' על הבד בסרט אחד כל כך הרבה צעירים, מתפקדים קשים ומאובכים, מפגינים משחק כה משובח. השואה קלה עם עבודתם של אלה בסרטים אחרים תביא אל המסקנה: לקאייאט ידי זהב.

בחק הטבע

וואלט דיסני התעשר הודות למיקי, ה' עכבר המצויר. אולם הוא אורב גם חיות. הקדיש להן סידרה ארוכה של סרטי-טבע שאחד מהם מוגש יחד עם פילטר פן. ארץ הדובים מתאר בסידרה של תמונות מרהיבות שצולמו תוך סבלנות ועמל רב בחיק הטבע, את חיי החיות השעירות והמענינות.

כרגיל בסרטי הטבע של דיסני, העריכה והלחן המוסיקאלי משעשעים מאד. משוחים להם אופי של סרט בידור שלימוד בצידו. המציגים קיצצו כמה וכמה תמונות ב' סרט. מן הראוי שיקצצו את ידיהם על כך.

בקצרה

הצפון מונציה. ריצ'ארד טוד ב' תפקיד של בלש פרטי הנוסע לונציה לגלות רוצח. הרוצח נופל מראש מגדל פעמוני. ס'מרקו ארצה וטוד מאותו מקום לזרועות אווה בארטוק.

המשפט. עלילת הדם ההונגרית של טיסראסלה בסרט אוסטרי דובר גרמנית.

מנדי. סרט חצי עובדתי אנגלי על ילדים אילמים. מנדי מילר, המופיע בתפקיד ה' מרכזי היא ילדה בת שמונה — אילמת.

האורז המר. סילבאנה מנגנו בשדות האירו. גופות של נשים הרבה וכמה גויות.

מלכות הפלדה. בנקאי (גיוון) קוטן) מסתבך במעילה ונכלא בקופה ש' פלדה.

ואם ירננו הבריות. סאטירה מאת יוסף (וילוס קיט) מנקיבין על מק' צוע הרפואה.

עלילת פילטר פן. סרטו המצויר החדש של דיסני. על אודות ילדים המטיילים בארץ האגדה.

הנדים ששלח לי את השוקולד-משייץ: חתן לך יידי אלמוני. שמעתי שהשר' קולד היה טעים מאד. אני כמוכן לא טעמ' תי ממנו. יידיי הטובים במערכת דאגו לכלותו עוד בטרם אבוא. הם חששו שהיא מורעל, מבין אתה — חוש הקר' בה ניגע ללב בימים טרופים אלה, — האין זאת? על כל פנים, תודה.

העניינים ושוקולד

צעיר בן 27, (925/650) פלמחניק לשעבר, חש את עצמו בדרך בשווייץ. שם הוא נמצא כעת. את נענועיו ארצה הוא מוכן להביע בככת לנערה ישראלית בתוספת דעות על ספרות מודרנית, קולנוע ותיאטרון. את הנע' רות המבטשות להתכתב אתו עלי להותיר — הוא שולח שוקולד.

בוז להבדל הקטן

ל' (925/651). שהיא נערה בת 20, אין מני בלות מיוחדות לנבי זה העתיד לכתוב אליה. הוא יכול להיות בחור או בחורה. משום שהיא סבורה כי כדי להתכתב עם מישהו על פולטיקה, מין פסיכולוגיה ועוד — אין מינו של הכותב משום. מה שכן משנה הוא נילוף/ה — 25 והשכלה תיכונית.

ספורט, תיאטרון, קולנוע

תל-אביב. בן 24 (925/652) וצבר, רוצה היה להתכתב עם נערה בת 20—15 על ספורט, תיאטרון וקולנוע.

לא דעשן ולא

(925/653) אומר על עצמו שהוא בעל יומה, מארגן חוג לחברה וליכון בעיות. אל' החנו שלו הוא מוכן לצרף רק צעירים ו' צעירות (בין 17 ל-30). אומר (הוא) בעלי השכלה תיכונית, חובבי מוסיקה קלאסית, וישנאי שישון. מקונו ושאלון לחברה מיס' תורת זו, הוא מוכן לשלוח לכל הפונה.

ומבקש שישלחו 200 פרי' לכיסוי ההוצאות. מעוניין מישהו?

דרך אגב איננו

עול הימים בן ה-17 (925/634) שאני מצינה בפניכן, נערות, אומר שיש ברצונו להתכתב עם נערה בול' 16—15, כתנאי שתסכים לה' כרו אישית, ברבות הימים. אין הוא מוצא לנחוץ להוסיף כל פרטים אחרים אודות עצמו, מציון, רק דרך אגב ולא בכונה, שהוא בעל אופנוע, אותו הוא מוכן להקדיש ל' טיולים.

אמריקאית במכתבים

אמריקאית בת 30 (925/655) סבורה כי בני חברת האמריקאים הם משעממים למדי. ה' תה רוצה, לכן, להתכתב עם אדם כבן 34 — על כל נושא שיעלה בדעתו. רציו כי פסת ההתכתבות תהיה אנגלית, אולם היא מוכנה לקרוא גם אידיש, צרפתית ואפילו ספרדית.

ארבעה וארבעה

אם ישנן ארבע נערות נאות בני' 18—17 האוהבות לשמוח, לטייל, להקשיב למוסיקה קלה וסמס לשוחח (בעצם, וכי ישנן נערות שאינן אוהבות לשוחח?) מחכים להן, בעברו השני של המכתב, ארבעה צעירים בני' 22 (925/656).

תקיפה, פקחית וגבוהה

(925/657) נראית לי ממכתבה כנערה תקי' פה, פקחית ומשכילה. היא בת 19, חיפנית משרתת עתה כצה"ל, ומתכוונת לבחינות מילואים למורים. היא מתעניינת בספרות, מוסיקה קלה ופחות קלה, ואוהבת מאד לשי' חות. אם פרט כציון הגובה מעניין מישהו, הריהי מוצאת לנכון להעיר שהיא גבוהה קומה.

בני ציונות

קצין צעיר בצי המסחרי (925/658) רוצה להתכתב עם נערה בני' 20—18, בשום פנים לא בת עיר. מדוע? משום שהוא בחור שקט ורציני, שונא את המוניות ורעש העיר. הוא בעל השכלה תיכונית, ומוכן להשיב על כל נושא שיובע במכתב, רק לא על פולטיקה, וציונות.

עד כל הפונים אזי בכך עניין שהוא, לצרף חמש מאות פרטים בכורים.

סו א'גרות של מפעל הפיס תשבץ 925

		7	6	5		4	3	2	1
11			10	9				8	
	17			16		15	14		13
		21				20	19		18
			25		24		23		22
				28			27		26
31				30					29
	36		35		34		33		32
		41		40		39		38	37
	45		44			43			42
			48		47		46		
				50					49

מאוזן: 1. שמו הפרטי של השופט הלוי, 5. בטרריה, ב' עברית; 8. גיבור הפלמ"ח; 10. עור לה מים המלח; 12. חוטם; 14. המטכ"ל האמריקאי; 17. אר' רח חשוב שביקר ל' אחרונה בארץ; 18. רמת פיקוד; 20. "אני כאן"; 21. עץ נגבי; 22. שם חיבה לצ'רציל; 24. מיקר אומנויות; 26. בעל מלאכה קר; 28. אשרת כניסה; 29. איש המשכיר את חרבו; 30. חודש חורפי; 33. גאית במיוחד לסילבנה (ה) אורז המר) מנגאנו; 35. אבי מדינת ה' הודים; 37. חוש ה' קשור בפה; 39. קולנוע תל-אביבי; 41. שוק, בעברית; 42. משכן האהבה והדם; 43. חודשי הקיץ החמים; 45. גיל החופה; 46. "מספיק ו' בשלטין מפא"י"; 47. צמד; 49. אראל; 50. ריכוז מים טבעי.

ללא גייסות; 34. צבע התקעה; 36. סטיק; 38. ענן; 40. מושל הודי; 43. בית-חרישת לתמרוקים; 44. קץ החיים; 46. עני; 48. מלת ההכללה.

עשר אגרות מפעל הפיס לפותרי תשבץ "העולם הזה" 925

נעמי אידלשטיין, רעננה, רחוב בראילן; הדסה בן-יעקב, עין חרוד, שכנת עוורים; א. בראבן, ירושלים, ת. ד. 325; בני זוסמן, חיפה, שושנת הכרמל 30; לאה לור, כפר אתא, המייסדים 4; חיים מור מן, טבריה, שיכון החתיקים 60 ב'; משה מסינגר, תל-אביב, דואר נע עמק הירדן; מרים סופר, מעברת נכים, דורית, דואר נע הגלב; יונה רפאל, פתח-תקוה, בלפור 14; גיורא שולמן, תל-אביב, מגידו 11.

בזיוות, נתונה היוזמה בידי הצעירים. הת' פאר החורש אחד מהם: "עוד מעט חישאר מסורת הפרוסים בחיים רק בצבאות זרים!" מריץ הזקן יתהפך, מן הסתם, בקברו.

ארצות הברית

טרומפלדור בע"מ

שום סוחר ישראלי לא העלה עדיין על דעתו לקרוא מגבת או כותונת על שם אנשי בילי או חברי השומר. שום חבילות גבינה או קופסות סיגריות אינן נושאות את השם יוסף טרומפלדור בע"מ. כי ישראל עדיין מפגרת אחרי ארץ האפשרויות-הבלתי-מוגבלות, אמריקה.

האיש החשוב ביותר באמריקה בימים אלה הוא גבר חסון, לבוש מכנסייזר וכובע פרווה, בשם דיווי קרוקט. קרוקט, איש ספר שצא לפני כמה דורות לכבוש את המערב הפרוע, השאיר אחריו איטוביוגרפיה מעטים זכרו את שמו. עד שבא מפיכהסר-סיום וואלט דיסני, ממציאו של מיקי מהו,

משטרה גרמנית במצעד

פריץ הזקן יתהפך

והנציח את קרוקט בסדרה של סרטי-טלביזיה.

מן המארים לספר. למחרת היום פר-צה מהפכה באמריקה. כשם שהסתערו פר-אינדיאנים על קרוקט עצמו, הסתערו ילדי אמריקה על התנויות. כל סחורה שנשאה את שמו של דיווי קרוקט נחטפה מן הדוכן. מאות אלפי נערים שעוד אתמול התפארו בלבוש תיירי-החלל וכובשי-המאדים, קפצו כמה מאות שנים אחורה, התהלכו עתה לבושים בגדיו של קרוקט.

תוך זמן קצר נמכרו למעלה ממיליון טפסים של ספרית-מוניות מיקדש לדיווי ה-מנוח. תלבושת-קרוקט שלמה, בתוספת רובה צעצועים, אשת-תחמושת וכובע, עלתה 20 ל"ה. בתיהםסחר הגדולים הקימו פינות קרוקט מיוחדות, שמכרו 10% מכל מחזור התנויות. מודעה אחת אפילו קראה: "אמי הות! חסל סדר בעית-האמבטיה! ילדיך ירוצו להשתמש במגבות-קרוקט!"

מכל העולם

זה קרה ב-1975

במשאל שנערך על-ידי עתון אמריקאי גיבאו ראשי החברות האמריקאיות הגדולות ביותר מה תהיה דמות החיים בשנת 1975. בין הנבואות: הגולת תחולל כמעט לח-לוטין; המכוניות יהיו מצוידות במכשיר-נהיגה אוטומטי, כך שהנהג יצטרך להתערב רק בסיבובים; שני אנשים יוכלו להתקשר איש עם רעהו באמצעות משדרי אלחוט פרטיים; הטלפון יהיה מצויד במכשיר-ראיה שיתן למשוחחים לראות זה את זה; כוכב-לכת מלאכתית חסרי-חושבים יסובב את כדור-הארץ.

גרמניה

דמוקרטיה צבאית

שום כוח בעולם לא היה מסוגל לעמוד מול צבאו של פרידריך הגדול, מלך פרוסיה, שהגרמנים קראו לו בחיבה "פריץ הזקן". חייליו היו מסוגלים לבצע את תרגילי-הסדר המסובכים ביותר, בשורות מכונסות, תחת אש קטלנית. משך מאתיים שנה מאז ניסו צבאות כל העולם לחקות את הפרו-סיים. אפילו צבא ההגנה לישראל הושפע ממנו במידה רבה, אחרי חיסול מסורת-הפלמ"ח.

החודש נתברר כי הפרוסים עצמם נואשו מיצירת-הפאר שלהם. קבוצה של קצינים צעירים התאספה לפני כמה שנים בבון בבניין-לכונם מכונר, שנקרא "משרד בלאנק", מתחו ביקורת קטלנית על הצבא הגרמני החדש, החליטו שהגיעה השעה לשינוי כל הערכים. תוצאת עבודתם: תכנית להקמת הצבא החדש ביותר בעולם, הדומה לצבא הפרוסי הישן כמו מטוס סילון לעפיפון.

לפני הראי של ה-

חייט. הקרבן הראשון

של הקצינים הצעירים

היה אויבו המושבע של

כל טוראי: תרגילי-הסדר

מדי כי תרגילי-הסדר הוא

היסוד למשמעת הצבא

ולרוח היחידה. דעת ה-

קצונה הגרמנית החדשה

על השקפה זו: פוטפוט.

"כשאתה הולך לחייט,"

שאל אחד הקצינים, "מה

אתה עושה לפני הראי?

האם אתה זורק את רג-

ליך באויר ומבצע תמ"ן

מסובך כמו רקדן בא-

לט? הפתרון: לפקד

דה "לאחר - פנה!"

יסתובב מעתה החייל ב-

צורה הפשוטה והטבעית

ביותר לכיוון ההפוך.

תרגילי-הסדר בצבא ה-

חדש יוצמץ עד למיני

מום. הקצינים החדשים

אינם מתלהבים מרעיון

המיסדרים המפוארים ש-

צינו את הצבא הפרוסי,

— רעיון האהוב כל כך

על קציני כל העולם. לפי

תכניתם, יופיעו היחידות

למיסדר בלבוש-שדה פ-

שוט, כשכלי-נשקם הקר-

ביים תלויים על גבם,

רוב יחידות חיל-הרגלים, היוצאות לשדה-הקרב במכוניות, יוסעו במכוניות גם בשי-עת מיסדר. העיר קצין: "אילו רצה אלוהים שבני-אדם ילכו ברגל, היה נותן להם ארבע רגליים!"

הן בעיני הנערות. בצבא הישן היה

כל חייל חייב לסדר את מיטתו בצורה אחי-

דה, לקפל את המגבת והלבנים בסגנון

קבוע. חורי החיילים ברחבי גרמניה דמו

בדיוק זה לזה. מעתה, ישתנה הדבר: כל

כיתה תחיה יחד בחדר אחד, עם המס כף,

תקבע לעצמה את סגנון סידור החדר. ה-

מטרה: כל כיתה תהיה קצת שונה מחב-

רותה, תהיה בעלת נשמה וגאווה משלה.

החיילים החדשים רשאים ללבוש חליפות

אזרחיות מחוץ לתפקיד. בעבר היו נאלצים

הטוראים להצדיע לכל קצין, אפילו במועדון-

לילה; מעתה יצדיעו רק לקציני יחידתם.

בתפקיד ילבושו החיילים מדים פשוטים,

שידמו לסרביל של ספורטאים, יתוכננו לצרכי

הנוחיות בלי כל התחשבות ביופי. מחוץ

לתפקיד יוכלו ללבוש מדי-ייצוג מיוחדים,

שיתוכננו כדי "למצוא חן בעיני הנערות."

קרוב נוסף של השינוי: קובע-הפלדה

הגרמני המפורסם. לדעת המומחים, קיבע

זה אינו יעיל, מסחיר את האוזניים ומקשה

על השמיעה. במקומו יבוא קובע-פלדה מן

הסוג האמריקאי.

רק בצבאות זרים. רבים מן הקצינים

הוותיקים מתנגדים במרירות לתכנית, רואים

בה פרי של רומנטיקה פסולה. אולם עם

2014 פסח
תוצה רבה

אנו מודים לכל 2014 המשתתפים ששלחו לנו סיסמאות שירים וציורים מכל קצוות הארץ. הענות רבה זו מעידה על השם הטוב שרכש "שלטוקס" בשוק הישראלי

ואלו החלטות חבר השופטים

בפרס ראשון 100 ל"י — זכה י. אנקורי, דרך הגבורה 47, שכונ בצרון, תל-אביב, עבור הסיסמה:

שלטוקס מה פירוש? הקץ לזנוב וליחוש

בפרס שני — 80 ל"י — זכתה שולמית סייגור, שדרות הנשיא 52, חיפה, עבור הסיסמה:

שלטוקס מתוצרת -של- זנוב. יחוש הוא מחסל

פרס תגמול מיוחד — לעירית רינקובסקי בת 6' מגבעתיים עבור השיר הנאה.

10 פרסי תגמול מתוצרת "של" כדלקמן: חוה לוי, קב' דברת, עפולה; מרדכי תמיר, קרית בורוכוב; זיוה אורן, ת"א; סגן ניסן בן ישראל, צה"ל; שרה ברקאי נתיניה; מ. ויינפלד, ירושלים; גינה שור, בית השיטה; אהרן כהן, ראשון לציון; ז. שטיינברג, ת"א; מאיר יורעאלי, ירושלים.

שלטוקס
משמיד זבובים ויתושים

... אדרבא
אני מזכין להסביר לך מדוע עולה
מספר אזוהדיה מידי יום ביומו

א. היא עדינה
ב. היא טובה
ג. היא מרגיעה

ברור שהמדובר בסיגריה

Export

וגם אתה יכול להוכיח
שהצדק אתי.

20 סיגריות 350 פרוטה.
אחים בז'רנו בע"מ.

אל תפקיד את ראשך!

טיפול השער בקיץ השתמש
החפית הראש רק בנקה לנזוף
שמפו! השמפו העשיר בנזוף
המונע התהוות קשקשים.
השיג בשפופרות של 10 ו-20
חפיות.

נסה עוד היום את נקה לנזוף
שמפו.

ערוכתנו: במקרה של אי-שבי-עות רצון תוחזר התמורה.
המפיצים היחידים חב-נורית
בע"מ.

הוצאת "עדיית"

יצא לאור
ראש הבסט-סלרים בעולם
בשנים 1954 — 1955

לא בר

מאת מורטון תומפסון

לתנופה נועזת בעליה, בהתישבות ובפיתוח. להתגוננות פעילה ומאמץ מתמיד להבטחת השלום. להטלת העומס על בעלי היכולת ורמת חיים הוגנת להמוני העם. למיזוג גדוהות ושוויון העדות. לשוויון זכויות למיעוט הערבי. לעצמאות ונייטרליות ביחס-הוין.

כשראה הכומר בכפר האיטלקי הקטן שליד העיר בוסאטו את עוזרו הצעיר מתמסר בדבקות להאזנה לצלילי העוגב במקום למלא את חובותיו לאלוהים ולנציגו — בעט בילד בעיטה כה גסה, עד כי הנער נפל מחסר הכרה לרגלי מזבח הכנסייה, נשאר שוכב שעות מספר בעלפניו. אולם בעיטה זאת הכאיבה פחות לגיופה וזרדי הצעיר, מאשר פסקידי נם של בוחני הקונסרבטוריון במילאנו. אליו הגיע בגיל 19, שסירבו לקבלו למוסד לאחר שבוחני הקונסרבטוריון לא מצאו בו "כל כשרון למוסיקה".

אך גם מכה זאת לא הרתיעה את חרדי מלהתמסר לשאפת-חיים. כעבור שש שנים בלבד חזר לאותה עיר כשבניו כתיבד של אופרה בשם אוברטו, שנמצאה ראוייה להצגה בלה-סקאלה. זכתה להצלחה רבתי. הצלחת גדלה עוד יותר עם ריגולטו, טרובאדור ונשף המסכות. הערצת הקהל לא ינקה מן המוסיקה בלבד: כחבר אירגון המחזרת החולצות ה' אדומות, אירגון לאומי איטלקי ששאף לשחרר את המדינה מעול הכיבוש האוסטרי, הכניס בליברטים של האופרות של רמזים דומים מעיים שקראו למלחמה בעריצות, גרם לכך שהצנזורה האוסטרית דרשה ממנו פעמים רבות לשנות פסוקים מסויימים "המסכנים את שלום הציבור".

לשיא הצלחתו הגיע בהיותו שבע ימים, לאחר שעבר את השנה ה-76 לחייו. רק אז כתב את אותלו ופאלסטאף, המבוססות על מחזות שקספיר והנחשבות לגדולות שביצירותיו, יחד עם אידה, איתה כתב ב-1871, לפי הזמנת הכאריט המצרי הרצה להצגה ב' פתיחת תעלת סואץ. רק בשנותיו האחרונות ממש, ערב מותו בגיל 87, פרש מעבודתו לחיי כפר שלווים.

שינה במשקפיים. גורל הפוך ממש אונה לקימפוזיטור מוכשר ואהוב לא פחות, פראנץ פטר שוברט, שהגיע אף הוא אל ה' מוסיקה דרך הכנסייה, כנער מקהלה. כבר בסיום תקופת ההתבגרות, שעה שהוצא מן המקהלה כשקולו איבד את הסופראן הילדותי הרך, סיים שוברט לכתוב קאנטאטה, כמה רביעיות מיתרים, יצירות לפסנתר ולקליר ו' סימפוניה ראשונה.

בהמשיכו במקצוע אביו, החל שוברט לעסוק בתוראה, הקדיש את שעות הפנאי ליצירה מוסיקאלית, כתב כמוזיק בלתי רגיל לות ביחס לשנות חייו הקצרות. אם חרדי התמסר בעיקר לאופרות (פרט לכמה רביעיות והורקוויאס הגדול, שבוצע בשנה שעברה על ידי התזמורת הפילהרמונית הישראלית), הרי שוברט היה אמן השיר, העלה מחדש צורה אמנותית מונוחת זאת.

הקהל, שהיה כבר אז כרוך אחרי בן-תקיפתו בטהובן, טרם שעה אל שוברט. אולם משורר ווינאי, ידיד-מערץ, השפיע עליו להתמסר ל' מוסיקה בלבד, הבטיח לפרנסו בינתיים. מאז בקע לעצמו שוברט סדריו, שהיה מוקדש בחציו הראשון ליצירה, בחציו השני לבילוי עם ידידים בבתי-הקפה של וינה, אם במחצית השנייה התבטל ופילה בנעימים, הרי המחצית הראשונה הוקדשה לעבודה כה שק' דנית, עד כי שוברט נהג לישון כשמשקפיו על חוטמי, כדי שלא יבזבז בבוקר דקות יק' רות למצוא את מקומו.

חייו הסתיימו בטראגדיה קודרת כמו ה' פרקים הנכאים ביותר בסימפוניות שלו: מ' חוסר כל חוש עסקי, הניח שוברט למיילי המוסיקה לנצלו בצורה מחפירה, נפטר חולה ועוזב בגיל 31, נקבר לפי בקשתו בסמיכות מקום למקום קבורתו של אלילו, לודוויג וואן ביטהובן.

הביוגרפיות של שני קימפוזיטורים אלה, שיצאו לאור בתרגום עברי, מטפלות בחיי השנים ברציניות ועם זאת ללא העדר חיר ניות אנושית, וכו' לתרגום עברי קפדני ונוח לקריאה, אם להוציא מן הכלל את חידושי המונחים המוסיקאליים שחלק מהם מצלצל מינור ביותר.

(וורדי; פראנסיס טוי; עברית נחמן בן עמי; 368 עמודים — שוברט; רוברט הייבן שאופלר; עברית בנימין חיימירון; 312 עמודים — לודוויג)

הבנו יד

תן יד למפ"ם לחולל את המפנה ההכרחי! **מ**

הגובה		האם: משפחתה:	גוצה	גוצה	גבוהה
כולם מתחת לבינוני		כולם מתחת לבינוני	אחדים מהם גבוהים	כולם גבוהים	
האם: משפחתו: גוצ		גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	
כולם מתחת לבינוני					
האם: משפחתו: גוצ		גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	
אחדים מהם גבוהים					
גבוה		גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	גוצ. ייתכן בינוני	
כולם גבוהים					

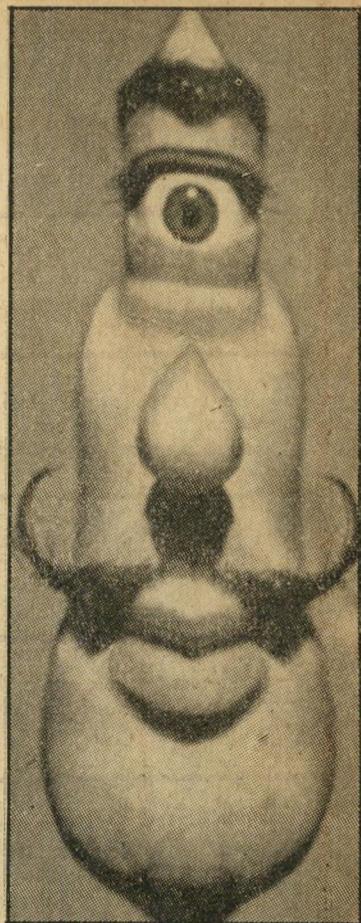
צוהר - תמונות מתחילת המאה העשרים

[illegible]

ה ציור הספרדי סאזואדור דאלי
התפרסם בעולם לא רק בזכות
ציוריו המוזרים ביותר. לא פחות
מזה שקד להיות מוזר בעצמו, להכ-
ניס את שמו לזכות העיתונות
על-ידי התנהגות מרהיבת. כך,
למשל, הופיע פעם להרצאה על
אמנות מודרנית באקדמיה הצר-
פתית כשהוא לבוש בגד אמודאי.
בגד קידקוד בשפתו כמעט נח-
נק, ורק בקושי הצליחו הסטודנטים
לפרק ברגע האחרון את כובעו
והציגו אחת מנקודות הפירסו-
מת שאותן הוא שוקד לפתח כמו-
יוחד — הוא שכמו הדק והמאריך.
בכך הגיש לו עזרה חשובה הצגת
פילים האדסמאן, שהנציחו בסיר-
תת להטוטיציהם מקוריים. סודה
שז התמונה שמימין, למשל, יוכן
רד אם תנסה כנליון ליר בלתי ש-
קוף את מחציתה 'שז התמונה

ספאן של זאלי

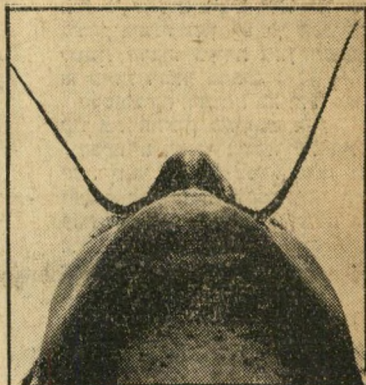
עין תחת עין

לא מדובשך ולא מעוקצך

שמונה מי' יודע?

מבעד לכוונת העליונה

מאחורי הסורג

האמנות מעל לכסף

תור האביב הגיע

טובים השנים מן האחד